

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyiltár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, november 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelkek: Körber hattyúdala.**
- A képviselőház ülése.**
- Bánffy Dezső programja.** Irta: Bánffy Dezső báró.
- Képviselőválasztás a fővárosban.**
- Körber válasza.**
- A fuvarosok védelme.**
- A politika eseményei.**
- József Ferdinánd főherceg Hunyadmegyében.**
- A száz ezer koronás sikkasztás.**
- Egy aradmegyei földesur regénye.**
- Almásai Lola póré.**
- Hieronymyi Károly az aradi mérnök-egyesülethez.**
- Tárca: Muhereddin kalifa sarúja.** Irta: Kenedi Géza.
- Regény-Csarnok: Az Antikrisztus esodál.** Irta: Lagerlöf Zelmá.

Körber hattyúdala.

Arad, november 20

Egy előkelő bécsi politikus így jellemezte ma az osztrák miniszterelnöknek Tisza István legutóbbi beszédére adott válaszát:

— Körber mai beszéde hattyúdala volt az osztrák kormányelnöknek.

Körber bukott embernek tartják minden vonalon. Pedig a Reichsrath mai ülésén taps és tetszészaj kísérte minden szavát, s majdnem úgy ujjonganak odaát a miniszterelnök mai beszéde folytán, mint ahogy mi ujjongtunk tegnapelőtt országoszerre Tisza István beszédén.

Hogy miért tartják mégis bukott embernek Körber, azt majd elmondjuk alább.

Az osztrák miniszterelnök azt mondta ma, hogy érdeklődni kellett a magyar országgyűlés eseményei iránt, s ez érdeklődése közben nem tett egyebet, csupán kifejtette nézeteit a katonai kérdés törvényes alapjaira vonatkozólag.

A bécsi parlamentben, ahol tudvalevőleg nem szoktak szalónnyelven beszélni a hon atyái, meggyökeresedett szokássá vált, hogy valahányszor szólásra emelkedik Körber Ernő dr., az ellenzék mindannyiszor a következő szeretetreméltó fölkiáltással üdvözlí:

— A legnagyobb hazug kezd most beszélni.

Mi a világért sem óhajtanánk olyan rusztikusak lenni, hogy magunkévá tegyük a bécsi parlament kraftausdrukjait, de azt mindamellett kifejezésre kell juttatnunk, hogy Körber ur mindjárt beszédének elején kerülte az őszinteséget.

Mert nem igaz az, hogy Körber megmaradt az egyszerű érdeklődés határai között, mikor figyelni kezdte a magyar országgyűlés eseményeit; valamint nem igaz az sem, hogy a katonai kérdésnek törvényes alapjai abban a keretben mozognak, melylyel ominozus beszédében körülhatárolta az osztrák kormányelnök.

Körber ur érdeklődése átsapott a rosszindulatú kritika mezejére, vadászni, hatást vadászni járt a tilosba, miközben megfélekedezett arról, hogy a katonai kérdés tör-

vényes alapjait a legközelebbi multban egy nálánál kompetensebb ur is magyarázattal kísérte, s a nézet, amit a kérdésről legfelsőbb helyen nyilvánítottak, egy Ausztriával dualisztikus viszonyban levő állam kormányzati politikájának fundamentumát képezi. Nincs tehát az az osztrák politikus a világon, ki a kormányelnöki székből jogosítva érezhetné magát egy olyan nézet nyilvánítására, mely nemcsak hogy belevág a magyar alkotmány legfőbb sebeibe, de homlokegyenest ellentétben is áll a magyar nemzet és a magyar király fölfogásával.

Beszéde további folyamán már nemcsak ügyetlenkedett, hanem gyáva szolgálkúséget tanusított Körber ur.

Ures formulárának, gyakorlati érték nélkül való alakiságnak bélyegezte a kilences bizottság által kidolgozott és a szabadelvű párt, valamint a király által elfogadott program ama pontját, mely szerint az uralkodó jogait a magyar király és a magyar parlament, tehát a magyar törvényhozás, bármikor megváltoztathatja.

Ez inszinuáció léha kötekedésnél egyébnek nem mondható. Mert eltekintve attól, hogy Magyarországnak Ausztriával közös törvényei nincsenek, egy szolgálkúsághoz szokott nemzet teheti csak azt, hogy amikor látja, hogy a király, a közös uralkodó, alkotmányos jogainak körét liberálisan fogja fel, akkor odaát az ő császára mellé s azt kiabálja, hogy ohó, ez

Muhereddin kalifa sarúja.

Irta: Kenedi Géza.

Valahol a Keleten hallottam. Talán ezt is az én jeles hodsám, Imam Salih effendi mesélte; egy unalmas téli estén, amikor kifogytunk a gyalogjáró beszédéből és röstelte a csibukot szöbeszéd nélkül színi. Vagy hogy nem is hallottam sehol, csak úgy hozzágondoltam a többihez, mint a hogyan az egyik lomb odanól a másik mellé magától.

De az mindögy, mivel Muhereddin kalifa ugyis nagyon régen élt. Azonfelül pedig mesze is élt, Bagdad városában. A nevét sem lehetett már semmiféle könyvben olvasni; csak azok a jámbor muzulmánok tudnak felőle, a kik a Korán rejtelseit nagyon ismerik és a mi ott nincs meg, még azt is tudják. Mert amit a betű nem adott át az igazhivőnek, azt átadja a szájról-szájra való beszéd. Azonban igaznak kell lenni a dolognak, mivel akkor nem lett volna érdemes arról olyan sokat beszélgetni, holottan annyival jobban tetsző dolog Allahnak, ha az ő hívei hallgatni tudnak.

Szóval Muhereddin kalifa vitéz és bölcs fejedelem vala, aki nemcsak hét országot győzött le a különféle háborúkban, de a törvényben is különösen igazságos volt. Mohamed parancsai szerint olyan hatalmas birodalmat tudott magának csinálni, hogy az egyik országában este volt, amikor a másikban már hajnalodott. A katonáinak és a feleségeinek szá-

mát maga sem tudta; kincse pedig annyi volt, hogy még a palotájának az udvara is arannyal volt kiköveztve. Azonfelül Allah olyan tudományt áldotta meg, hogy az állatok beszédét is értette. És ha lehassalt a földre, meghalotta még azt is, hogyan nő a fű? De azért a kalifa mégis szomorú volt és sokszor csóválta a fejét, mint a kinek valami nem tetszik. Egy napon maga elé hívatta az udvari Mindentudóját és így szólott hozzá:

— Te bölcs Barim Ben Fuddi, te ugye mindent tudsz, a mi a világon van és még azonfelül is tudsz némely dolgokat?

A Mindentudó kétrét hajtott:

— Azt mondják rólam, hatalmas kalifa, azt mondják. De nem mondanak igazat. Hozzad képest uram én csak annyit tudok, mint egy arabiai teve.

— Vagy a syriai számár — tette hozzá kegyelmesen a kalifa. — Most azonban nem arról van szó, hogy egy kormányzót nevezzek ki valamelyik tartományomba, hanem valami nagyobbót. Te Barim Ben Fuddi, az az én nagy bajom, hogy mindent látok és hallok, csak a tulajdon zlatvalóimat nem látom és nem hallok soha.

A Mindentudó keresztbe tette a kezét a mellén és földig hajlott:

— Hatalmas ur! Hiszen mindennap beszélés velük és száz tanácsadó áll mellett.

— Te tökfőkő, — szólt leereszkedőleg a kalifa — hiszen éppen azért nem látom és

nem hallom. A mit ezek mutatnak és mondanak, az mind kicsinált dolog. Most pedig azt mondom neked, hogyha két nap alatt olyan sarut nem hozol nekem, a mit ha felkötök, emberfia engem meg ne lásson és meg ne hallja a járásomat, én pedig halljak és lássak mindent: ha ez nem lesz így, akkor a nyolcadik napon a szamarkandi kapu előtt az emberek ezt fogják kiabálni egymásnak: „Gyertek ide hamar, itt van karóra tűzve a vén gonoszlevő Barim Ben Fuddinak a feje!” Most pedig elmehetsz.

A Mindentudó megcsókolta a kalifa lábát és hátrált kifelé. Odakint azonnal elordította magát, hogy a legsebesebben járó tevéet hozzák oda neki. Arra azután mindjárt föl is ült és úgy elnyargalt, hogy a porát is alig látták. Csak a hetedik napon érkezett haza megint, egészen lesóványodva, kezében egy pár saruval. Mindjárt is a kalifa elé kívánczozott. Muhereddin kalifa átvette a Mindentudótól a sarut és legottan fölpróbálta. Nagyon szépen illettek a lábára. A mint felkötötte, azonképpen ki is lépett vele az ajtón. De az ajtót nem is kellett kinyitni; úgy ment át rajta, hogy az ajtó zárva maradt.

Odakint az előszobában az udvari emberei beszélgettek. Osszedugták a fejüket és arról suttogtak, hogy a kalifa bizonyosan megbolondult. Másképpen miért is hajtotta volna a Mindentudót Indiába egy pár olyan saruért, a mit akármelyik bagdadi varga is össze tud fűzni féiora alatt. Bizonyosan megbolondult, sőt bolond az már az utolsó nagy háboru óta is. Akkor vesztette el az eszét, pedig a győzedelmet

a szabadelvőség csak formuláré marad, mert a kiegyezést Magyarországgal közösen csináltuk meg, s én nem engedek tágitani a láncaimon.

Ahelyett, hogy sietne Ausztria is a magyar felfogással hasonló alkotmányos szellemben magyarítani a kiegyezési törvény szóban forgó paragrafusát, s ezáltal kitágítani a népképviselői jogait, ahelyett gyerekes meghunyászkodással azt erősíti, hogy neki nem kell jog, nem kell szabadság és pedig azért nem, — mert Magyarországon fakadt a virága.

Beszélt az osztrák kormányelnök még arról is, hogy az idők folyamán mennyit és mennyiszor engedett Ausztria Magyarországnak csak azért, mert szíven fekszik a monarchia érdeke; de az engedékenység még sem mehet annyira, hogy az osztrák jogok magyarizációját elvitatni engedjék. Majd e nagyképű kijelentésre fakadt:

— Az osztrák jogokat ránk bízták. Ezeket védeni kell, mint a katonának zászlaja becsületét.

Kacagni volna edvünk Körber ur tréfája felett, mikor azt bizonyítgatja, hogy Ausztria szokott engedni nekünk. Ennek megcáfolására nem vesztegetünk egy tollvonást sem. És fokozott derűtséggel nézünk, mint verdesi mellét Körber ur, az osztrák jogok védője, katonája, zászlótartója. Az a Körber, aki kormányzásának legnagyobb részét parlament nélkül végezte, aki valahányszor sarokba szorult, mindannyiszor felrugta a népjogokat, a népképviselőt és úgy védte meg a „zászló becsületét”, hogy a *rendeletek* himes mezejére kalandozott kormányozni, görcsösen kapaszkodva a börtön kilincsébe, melyen belül az osztrák nép jogai voltak elzárva.

Ez Körber ur.

A miniszterelnöki szófőrmérvény, a mai humbug mindamellét tetszett odaát. Tetszett, mert tele volt magyargyűlölettel, perfidiával, szolgálalkúséggel.

S hogy mégis miért bukott ember Körber ur?

Ah, ne áltassuk magunkat az igazság diadalával; ne hazudjunk mesét a szere-

lemről, amit úgy sem táplálnak irántuk a bécsi udvarnál: lássunk világosan.

Egy bécsi ujság hozza estilapjában ma, hogy *azért fog bukni Körber, mert Tiszára most nagyobb szükség van, mint őre.*

**

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 20.

Perczel Dezső elnöklése óta korán kezdődnek a Ház ülései, természetes tehát, hogy egyre kísértget a határozatképtelenség réme. A legszorgalmasabb korán megjelenők közt van gróf Tisza István. Ma is korán jelent meg s mindjárt az ülés elején volt alkalma az ellenzék illetéktelen időpocsékolását kellőképen méltatni. Mert ma is követte az ellenzék azt a politikát, hogy semmi kérdésekről provokált vitát, csak-hogy teljén az idő.

A képviselőház ülése november 20-án.

Elnök: Perczel Dezső.

Elnök egynegyedtizenegykor nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv elintézése után megteszi a soros előterjesztéseket. E pontnál felszólal Ugron Gábor.

Ugron Gábor: Kéri, hogy a Bernáth Béla által benyújtott és a borítaladó leszállítására vonatkozó kérvényt ne csak a kérvényi, de a pénzügyi bizottsághoz is utasítsák. Az elnök az előterjesztések közt megemlékezett az államtitkárok változásáról is. Ezt kifogásolja.

Szederkényi Nándor: Ugron indítványát azal bővíti ki, hogy a kérvénynek még a közgazdasági bizottsághoz való utasítását is kéri. Kéri ezenkívül, hogy a kérvényi bizottság által elintéztet kérvényeket holnap tárgyalja a Ház.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Kijelenti, hogy nem megy bele semmiféle tárgyalásba, a míg az ország sürgős ügyei el nem intéződnek. Mindaddig, míg az ellenzék *mesterkéllyel jegyzőkönyvvitákkal és idő pocsékolással kompromittálja a magyar parlamentet*, addig a most szönyegen forgó javaslatok napirenden maradnak. (Élénk helyeslés jobbról.)

(Tisza látogatása Körbernél.)

Ugron Gábor személyes kérelmében kijelenti, hogy ő nem is a jegyzőkönyvből, hanem az elnöki előterjesztésekhez szöjt. Különbösen is röviden és komolyan beszélt és eszé ágában sem volt valami tréfát üzni. Kár volt a miniszterel-

nök urnak ilyen kirohanást intézni és a szenvedélyes hango meghonosítani, mert ha ebből kölcsönös afférok keletkeznének, az ellenzéknek nem volna módjában, hogy ellenfelét — hívják azt Körbernek avagy Tiszának — meglátogassa és megkövesse. (Gúnyos derűtség balról.)

Tisza István gróf miniszterelnök: Személyes kérdésben kérek szót. Én nem akarok válaszolni arra, a mit a képviselő ur fölhozott; és aki, mintán szives volt megemlékezni arról, hogy én meglátogattam az osztrák miniszterelnök urat, erre nézve kívánok rövid nyilatkozatot tenni. Igen egyszerűen jegyzem meg, hogy először is — már mindhiába, az én természetem olyan, — hogy az élet minden vonatkozásai között, ha valakivel valami kényes, vagy kellemetlen dolgom van, azt szeretem az illetővel szemtől-szemben megbeszélni és a kérdést tisztázni. A második az, hogy én, mint Magyarország miniszterelnöke, kell, hogy az osztrák miniszterelnökkel az ország érdekében számos fontos tárgyban érintkezzem és beszéljek. És azt hiszem, egyenesen az ország érdeke ellen vétének, ha bármi apprehenzió vagy bármiféle személyes viselkedés által ezt lehetetlenné tenném. Hogy az én magatartásom azon kérdésben, melyben itt szerencsés voltam nyilatkozni, változott-e, vagy fog-e változni, arra nézve kérem a képviselő urat bevárni, hogy *teszek-e bármi olyat, a mi ellentétben áll tegnapelőtti nyilatkozataimmal.*

Az elnök ezután reflektál a felszólalásokra. Minden hozzáérkező iratot be szokott mutatni a Háznak, így bemutatva az államtitkárok változásáról szóló miniszterelnöki átiratot is. A mi a szóban levő kérvényről illeti, elegendőnek tartja a kérvényi bizottsághoz való utasítását. Egyébként elrendeli a szavazást.

Kubik Béla: Nem vagyunk határozatképesek.

Az elnök: megszámláltatja a Házat s konstatalja, hogy a Ház határozatképes. Erre következik a szavazás és a nagy többség persze Ugron és Szederkényi ellenében csupán csak a kérvényi bizottsághoz utasítja a viszontagságos kérvényt, melynek alapján jó félórát pocsékolhatott el az ellenzék.

(Tisza személyes ügye.)

A napirend előtt gróf Tisza István személyes kérdésben szólal fel.

Gróf Tisza István: A múlt héten Zboray támadásokat intézett ellenem. Ezekről hivatalos ügyben távollévén, csak a lapokból értesültem s ezekre most válaszolnom kell. — Azt

nem is magának köszönheti, mivel ő a nagy csata napján a háremben mulatott. A kalifa látta, hogy az indiai saru csakugyan jó. Visszament a osukott ajtón, lerugta a sarut a lábáról és azt mondta a Mindentudónak:

— Ezt jól csináltad, Barim. Kérj valamit tőlem!

A Mindentudó meggondolkozott egy kicsit és így szólott:

— Csak azt kérem tőled, hatalmas kalifa, hogy holnap napfelkelte előtt ne kösd fel a sarut; azután nem bánom!

A kalifa intett a fejével egyet és azt gondolta, hogy a Mindentudó nem bolond ember. Akkor pedig, a mikor a Mindentudó bezárta maga mögött az ajtót, a kalifának első dolga volt a sarut fölkötni a lábára és látatlanban kimeni a szobájából. A merre járt, a lépései nem hallatszottak, sem őt nem látta senki. Az udvari emberek már nem voltak együtt az előszobában. A Mindentudó a nagy kapuban beszélgetett a kincstartóval. A kalifa a hátuk mögött állott. Heltotta, a mint a Mindentudó a kincstartóval arról alkudozott, hogy az éjjel tíz tevé álljon a kincstár előtt és arra, a mit lehet, rakjanak fel az aranyból és drágaságokból. Azután induljanak el, de még napfeljötté előtt, jókor.

A kalifa azt gondolta magában, hogy ezt nagyon jó tudni. Azzal ment tovább. A főúrságon két pasa beszélgetett egymással. Logott megismerte, hogy az egyik Omár pasa, a má-

sik pedig Nureddin pasa, a két legkedvesebb tábornoka. Éppen róla beszélgettek. A kalifa mögéjük állott és haligatta őket. Omár pasa így szólott:

— Mondom neked, hogy a kalifa ostoba ember. A mennyi gazlickó és számár ebben az országban van, azt már mind a palotájába vette. En pedig még mindig csak tábornok vagyok.

Nureddin pasa tódította:

— Már az a vén tolvaj Abdullah is ott van. Pedig tudom róla, hogy a kiszirlaki csatában egy szerecsent bérelt föl, hogy a kalifát mérgezett nyíllal löjje meg. Szerencsére a kalifa akkor a háremben mulatott és nem lehetett az ütközetben látni. Abdullah azután a szerecsent hátulról leszuratta.

A kalifa mód nélkül bosszankodott, mivel emlékezett rá, hogy a kiszirlaki csatában éppen legelő volt és három kardvágást is kapott a fejére. Abdullah pasa pedig akkor az ország másik felében verekedett a hitetlenekkel. Gondolta magában, ezt is jó tudni. Azzal ment tovább, nesztelen lépésekkel, látatlanban. A városkapunál a vámszedőket nézte meg. Éppen egy karavánt vámoztak. A fővámszedő husz parát szedett minden ló után; a kin teher volt, az után pedig harmincat. A kalifa azonban jól tudta, hogy a mult esztendő óta csak tíz para volt a vám mindenféle ló után; annak előtte is csak tizenöt. Az emberek vakarták a fejüket is fizettek, de egymást közt aztán így beszéltek:

— No ennek a kalifának is lyukas a pénzeszsákja. Legjobb lesz, ha ezután nem ide hozzuk a portékát, hanem Mezopotániába.

A kalifa azután megcsóválta a fejét és ment a törvényszékre. Ott éppen az egyik gazdag alattvalója panaszkodott a jobbágyára, hogy két lovának a nyelvét bosszúból kivágta. A paraszt esküdözött, hogy nem igaz; csak az az igaz, hogy az ura megkivánta a legszebb lovat és mivel nem adta neki oda ajándékba, hát azért haragszik rá. A gazdag ur titokban két aranyat csusztatott a bíró markába és a parasztot azonnal megfordították, fejfelé. A talpára pedig hatot vágta. Akkor elsántikált odább.

A kalifa kíváncsi volt, hogy ugyan hova megy a paraszt? Utána ment és bámulva látta, hogy a külvárosban egy olyan titkos ház van, a hol az igazbívők bort és más mindenféle kutyának való tiltott italokat isznak. Hatan már részegek is voltak és Mohamed prófétát szidták, a miért a bort tiltotta az igazbívőknek. A megbotozott paraszt is ezek közé ment és eldicsekedett vele, hogy a két ló nyelvét csakugyan ő vágta ki, de a gazdájától azonfelül is mindenfélét szokott lopni. Ezért sohasem kap semmi büntetést, mivel nem tudódik ki semmi. A többiek röhögtek, hogy ők is úgy tesznek. A kalifa egészen elszomorodott. Nesztelen lépésekkel ment tehát a hárem felé, hogy legalább ott talál valami vigasztalást. A szerecsenek a küszöbön aludtak, mint a kőszobor mivel már késő este volt. A legkedvesebb fele

mondta Zboray: nem keresi, hogy az Ipar és Kereskedelmi Banknál elveszett-e az állam pénze vagy megkerült-e? No hát az állam pénze csak jelentéktelen átfutó tételekben szerepelt az ipar és kereskedelmi banknál. Nem tudja pontosan, mely napon szüntek meg ezek, de bizonyos, hogy az államnak minden pénze visszafizetődött. A másik a mit Zboray mondott, az volt, hogy szóló állítólag az Ipar és Kereskedelmi Bank egyik utolsó közgyűlésén azt mondotta, hogy részvényenként csak 8 ft. lesz a veszteség. Ez tévedés, mert szóló ezt csak a magyar üzletekre mondta és előre jelezte, hogy a petrolium-üzletből még tetemes veszteség fog a részvényesekre hárulni. Végül Zboray kifogásolta azt, hogy szóló bizonyos újsághírekre nem nyilatkozott, így nem tett közléseket arra a hírre, mely szerint egy újságírónak pénzt kínáltak, hogy a bank ügyeit ne szellőztesse. Erre az a felelete, lehet, hogy ez hiba volt, de annyi minden jelenik meg a lapokban, hogy 24 óra naponként elég a megcáfolásra. De most, hogy ez itt szóba kerül, kijelenthetem, hogy a dolog nincs így.

(Az ujoncozási vita.)

Még most sem kerülhetett sorra a napirend. Lengyel Zoltán kért előbb szót a házszabályok címén és negyedórai lassu monoton előadásban sürgette, hogy a választváro interpellációkra feleljenek végre a miniszterek.

Az elnök pár megnyugtató szava után kővetkezett a napirend, az ujoncozási vita folytatása. Gabányi Miklós a mai nap szónoka, a ki fogadkozik, hogy kibeszéli, illetőleg kiolvassa a mai ülést végig.

Gabányi Miklós azzal kezd, hogy leírhatatlan a mai politikai helyzet, különösen, a mióta Tisza a miniszterelnök, a ki rövid kormányelnöksége alatt máris meghosszabbította az üléseket. Az obstrukció jogosultságát fejtegeti ezután. Nem mi, hanem a nemzet obstrukál — ugymond — és aki derék hazafias ember, egyse fizet adót. Hogy a nemzet mennyire helyesli az ő küzdelmüket, a lehető legkülömbözőbb iratokat, leveleket, kérvényeket s a jó Isten tudja mi minden mic odákat olvas fel. Néha a jobboldalról türelmetlenül közbekiáltanak, de ő megnyugtatta a nyugtalanokokat:

— Ne féljenek. Háromnegyed háromra vége lesz.

És olvas tovább fáradhatatlanul. Közben egy párszor a határozatképtelenség mesgyéjére kerül a Ház, de az elnöki cseppetbe bejönnek néhányan a terembe és Gabányi töltheti ki az időt tovább.

Gabányi ilyen tenorban kibeszélte három óráig az ülést.

Bánffy Dezső programja.

Irta: Bánffy Dezső báró.

A fenti címmel a P. H. mai száma élen hosszabb cikk jelent meg, mel. b. érdekesnek találjuk közölni a bevezető részt:

A válság okáról olvastam a közlebbi napokban egy cikket egyik, a kormányhoz igen közel álló napilapban.

E cikk a kolozsvári új pártalakulás alkalmából megindított mozgalom felhívását kolozsvári manifesztumnak nevezve azt mondja, hogy ez a manifesztum mélyen beviláglik az ország érdekeit romboló válság okaiba. Nem közvetlenül ugyan és határozottan kifejezve, végkövetkeztetésében megis úgy állít engem oda, mintha a jelenlegi válságnak okozója volnék vagy legalább is a kibontakozásnak nehézségeket akarnék csinálni. Dacára e vádnak, nem láttam volna szükségesnek a kérdéshez szólni, ha a cikk nem vádolt volna azzal is, hogy személyes politikát követve, engedem magamat elragadtatni oda, hol már a személyi politika a közügyek megrontásáig fajul el.

Tehát személyi politikát követek és a kolozsvári pártalakulás érdekében közzétett felhívás személyi célokat és nem elvi alapokon nyugszik. Személyi politikát követek én, aki már több mint négy és fél év óta visszavonulva, régi politikai barátaim nagy részétől elhagyva — szinte mondhatnám bojkottálva — élek. En követek személyi politikát, a. i. elszemben különösen Széll, de Héderváry idejében is, volt politikai barátaim közül nem egy ismerte be, hogy velem társadalmi érintkezést főnn nem tarthat, ha magát a hatalmi körökkel ellentétbe helyezni nem akarja. En követek személyi politikát, ki sajtóban és képviselőházban egyaránt támadhattak és támadtak is visszalépésem óta a nélkül, hogy régi fegyvertársaim, régi politikai barátaim, kikre kétségtelenül, a multban velem való együttműködésre tekintettel is, a védelemnek kötelezettsége hárulhatott volna, szavukat fölemelték volna!

Báró Fejérváry Géza és Gajári Odön kivételével a parlamentben senki sem akadt, ki a távollevő érdekében hangot adni vállalkozott volna és nem egy volt, ki rólam tudni sem akart, az utcát sem kívánta ismerni, melyben lakom! En, a bojkottált, csinálom személyi politikát, aki ha utolsó időben a sajtóban néze-

teimnek egyszer-másszor kifejezést is adtam, személyes vonatkozásokat magamnak meg nem engedtem! En csinálom személyi politikát és midőn egy új pártalakulás szükségességét hirdetem, én vagyok okozója vagy legalább is fokozója a megoldás nehézségének, aki mindig elítéltem az obstrukciót, mint parlamenti fordalmat! En csinálom személyi politikát és ezért régi politikai barátaim néma fájdalommal szemlélnék egyes dolzokat! Azok a régi politikai barátaim, kiknek nagy része már négy és fél évvel ezelőtt, az első kavasszó előtt, mint Péter a Megváltót, megtagadta velem az összeköttetést.

Valóban mindenre el voltam készülve, csak arra nem, hogy a személyeskedés vádjával engem illetni lehessen.

Kis számra lepadt barátaim körében legtöbb esetben kerülve még a politizálást is, élttem napjaimat.

Ha pedig most eljöttnek látom arra az időt, hogy ismét politikai barátokat keressek, teszem azt kívül azon körökön, melyekkel a multban politikai összeköttetésem voltak, kívül a kormányt támogató párt keretein, mely pártban sem elveimnek helyeslöket találni nem remélek, sem politikai állandóságra és kitarásra alkalmas támogatókat fölsismerni nem tudok. Kívül keresem a parlamenten a józan választók soraiban azokat, kik a haza érdekeire tekintettel, velem együtt érezve, velem együtt gondolva, hajlandók fölvenni a küzdelmet, — ha mindjárt egyelőre reménytelenül — arra, hogy kiépíteni megkíséröljük az erős, egységes, magyar nemzeti államot.

Képviselőválasztás a fővárosban.

(A kultuszminiszter mandátuma.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 20

Bereviczy Albert dr.-t a királyi vallás- és közoktatási miniszterre nevezvén ki, lemondott a főváros VIII. kerületében viselt mandátumáról. A kerület választóinak nagy része a minisztert újból képviselőjükké jelölte, míg a függetlenségi párti polgárok az ellenzék egyik régi vezértérfiát, Lakatos Miklóst állították jelöltjükké.

A központi választmány a választást a mai napra rendelte el, választási elnökül dr. Verédy Károly kir. tanfelügyelőt nevezte ki s a választás helyétül a Röck Szilárd-utcai elemi iskola helyiségét, illetve tornatermet jelölték ki.

A Bereviczy-párt reggel fél nyolc órakor indult a gyülekező helyül szolgáló Baross-kávéházból a Röck Szilárd-utcai iskolához, amelynek tornatermében helyezkedtek el a szavazatszedő küldöttségek. A Lakatos Miklós-pártiak a Baross-utca sarkán levő kávéházban gyülekeztek reggel. Mind a két párt a jelölt nevével diszolgó nemzetiszínű zászlók alatt, cigányzene kíséretében vonult a választás helyiségéhez. A szokásos formások ellintézése után, megkezdődött a szavazás. A legelső szavazatot Kovács Gyula dr. udvari tanácsos, egyetemi tanár adta le, a pártívek dörgő éljenzése közt.

Délután 10 órakor leszavazott:

Bereviczyre	320.
Lakatosra	78.

Aztán vontatottan ment a szavazás; a Lakatos-pártiak csak nagy időközökben szállingóztak elő.

Déli 12 órakor:

Bereviczyre	763.
Lakatosra	176

szavazat esett.

Délután megjelent a választás helyiségében Haimos János polgármester, Agóthay ta-

sege pedig ott sétált a kertben a holdvilágnál, Muhareb ezredessel karöltve, a ki az udvari testőrség főparancsnoka volt.

A kalifa már éppen le akarta rugni a lábáról a sarut, hogy közibük vágjon, a mikor a kincstár ablakából valami világosságot pillantott meg. Legott sietett oda, mert észébe jutott, mit beszélt a Mindentudó a kincstárnokkal? A kincstár előtt tiz tevé állott és nagyban rakták föl rájuk a sok drága kincset. A Mindentudó és a kincstárnok suttogva beszélgettek. Azt mondja a mindentudó:

— Mics a nap feljön, messzire kell lenni, hogy utól ne érjenek bennünket. De ne félj semmit. Az olyan országban, a hol a kalifa mindent akar látni és hallani, ugyis az ördögé lesz minden. Az olyan ország félesztendeig sem bír megmaradni. A kincseket is elveszi az ellenség. Jobb tehát, ha mi visszük el előbb.

Azzal rakódtak tovább. A kalifa gondolkozva állott meg egy darabig. Azután szapora lépésekkel sietett a palotába. Az előszobában az őrtálló katonáknak éppen az egyik szereljőhölgyel csókolózott, mivel a kalifát nem vehették észre a sarui miatt. A kalifa egy kicsit mosolygott és rohant be egyenesen a nagy szobájába. Ott lerugdosta lábáról a sarut, előkapta a nagy dobverőt és egész erejéből ráütött a hatalmas rézestre, a minék a hangjára mindenkinek azonnal a palotába kellett szaladni. Borzasztó kavardás támadt. Az emberek sikoltozni, kiabálni kezdtek. Néhány perc alatt ott állott erős fegyveres csapatok élen Omár és Nureddin pasa is

a kalifa előtt kivont karddal. Omár, az idősebbik jelentkezett a parancsért:

— Fényes ábrázatu kalifa! Parancsolj a te rabszolgáidnak és ha akarod, holnap reggelre Bagdad városa nincs a föld színén!

A kalifa mosolygott és megparancsolta, hogy a Mindentudót azonnal hozzák elibe a kincstartóval együtt. Nem sok idő múlva ott állott mind a kettő a kalifa színe előtt és reszkettek, mint a hattyupehely a szélfúvásban. A kalifa pedig megrugta a kincstartót szó nélkül és intett egy szolgának, hogy adja föl neki a trónusra a sarut a földről. Akkor megforgatta a sarut a levegőben háromszor és egész erejével hozzávágta Barim Ben Fuddihoz, a Mindentudóhoz:

— Hallod, te Mindentudó, ha ezt a sarut azonnal vissza nem viszed oda, a honnap hoztad, akkor a szamarkandi kapu előtt az emberek már holnap reggel ezt fogják kiabálni egymásnak: „Gyertek ide hamar; itt van karóra tűzve a vén gonosztevő Barim Ben Fuddinak a feje”.

Az udvari nép elbámult és azt gondolta, hogy a dicsőséges Muhareddin kalifát ezen az éjszakán a dsínék szállították meg. Barim Ben Fuddi azonban kihátrált és odakint elordította magát, hogy a legsebesebben járó tevéit hozzák oda neki. Arra azután mindjárt föl is ült és úgy elnyargalt a saruval, hogy még a porát is alig látták.

nácsjegyző kíséretében, hogy megnézze a választás menetét.

Érdekes, hogy *Csepreghy János*, a ki a legutóbbi választásnál Berzeviczy ellenjelöltje volt, déltéjt megjelent a választás helyiségében s leadta szavazatát — Berzeviczy Albertre.

Késő este zárták le a szavazást. A választás eredménye ez volt. Kapott:

Berzeviczy Albert 1554
Lakatos Miklós 621

szavazatot és így Berzeviczy *kilencszázharminchárom szótöbbséggel* a Józsefváros képviselőjévé újból megválasztott. Az eredményt küldöttség hozta Berzeviczy tudomására, a ki kijelentette, hogy halálával veszi kezébe a mandátumot, a melylyel a kerület polgárai immár ötödikben ajándékozzák meg.

TÁVIRATOK.

Az olasz király Angliában.

Windsor, nov. 20. A tegnapi disztrakomán *Edvárd király Viktor Emánuel* király előtt mondott pohárköszöntőt az olasz uralkodóparra és megemlékezett arról, hogy éppen negyvennyolc esztendeje annak, hogy az olasz király dicső nagyatyja, *Viktor Emánuel*, vendége volt Angliának. Akkor, ugymond a király, háborunk volt, seregeink egymás oldalán küzdöttek, ma hála Istennek, békében élünk. *Országaink ideálja a béke megóvása és a haladás és civilizáció útján való törekvés.* Azután megemlékezett a király Rómában való barátságos fogadtatásáról s kifejezte azt a meggyőződését, hogy népe az olasz uralkodói pár londoni látogatása alkalmával ki fogja fejezni barátságát és érzelmeit.

Változások az orosz diplomáciában

Pétervár, nov. 20. A hivatalos lap jelentése szerint *Urusszov* herceg párisi nagykövetet Rómába és *Nelidov* kvirináli nagykövetet Párisba helyezték át.

Körber válasza.

(Tisza nyilatkozata az osztrák parlamentben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 20.

Magyarországon régen nem érdeklődtek az osztrák parlament valamelyik ülése iránt annyira, mint a minő a *Reichsrath* mai tárgyalásait várta. Tudvalevő volt, hogy *Körber* osztrák miniszterelnök ma fog válaszolni *Tisza* István grófnak a magyar képviselőházban, tegnapelőtt tett kijelentéseire, a melyekkel érelyesen visszautasította *Körbernek* előbbi nyilatkozatait, mintha Ausztriának joga lenne beleavatkozni Magyarország közjogi kérdéseibe. E célból *Körber* az egyesült német pártok által meg is interpelláltatta magát.

Körber válaszában igyekezett álláspontját megvédeni, de egész beszédében megnyilatkozott az, hogy engedett multkori, nagy hangon tett kijelentéseiből. Az egyesült német pártok tapsoltak neki, különösen, a mikor magát a kiegyezési törvényt mondotta a magyar nemzeti követelések legfőbb akadályának, de a többien püsszegték. A beszéd hatását pedig jellemzi egy bécsi politikus, nyilatkozata, mely szerint ez a beszéd *Körber hatyudalának* tekinthető.

Az osztrák képviselőház ezen üléséről a következő tudósítást adjuk:

A *Reichsrath* mai ülésén dr. *Gross*, dr. *Baernreither*, dr. *Derschatta*, dr. *Kathrein* és dr. *Lueger* interpellációt nyújtanak be a miniszterelnökhöz a magyar miniszterelnök e hó 18-án mondott beszédét illetőleg. Az interpellációk szövege ez:

A magyar képviselőház e hó 18-án tartott ülésén a magyar királyi miniszterelnök *Körber* dr. miniszterelnök 17 én tartott beszédének fejtegetéseire reagált és beszéde egy alakját, mint tartalmát tekintve Ausztriában méltó feltűnést kellett, hogy előidézzon. Ezen beszéd így hangzik: (Következik *Tisza* nyilatkozatának szövege.)

E beszédből kiviláglik, hogy a magyar miniszterelnök a magyar országgyűlés számára a korona felségjogaira vonatkozólag alkotmányos befolyást gyakorol, míg az ilyen befolyásolás az osztrák közjog szerint *ki van zárva*. Ha el is tekintünk a magyar miniszterelnök felfogásától, a melyet nem osztunk, kétséget még sem szenved, hogy ez alkalmas a közös hadsereg vezérletére, vezényletére és belsőszervezetére oly hatást gyakorolni, mely az osztrák országgyűlésnek épp úgy jogává, mint kötelességévé teszi ezt a hatást minden irányban fontolóra venni és ezt annál inkább, mert Ausztria a közös hadsereg költségeihez több mint kétharmad részben járul hozzá.

A magyar miniszterelnök azonban ez alkalommal *olyan hangon* szólott, mely már egymással idegenül szemben álló államok kormányai között is elődegenedést keltene, azonban ez esetben *hallatlannak mondandó*, mert az osztrák miniszterelnök kétségkívül feltétlenül udvarias hangon beszélt és a magyar miniszterelnök beszéde olyan kormányának szól, mely ugyanazon uralkodó alatt gyakorolja alkotmányos kötelességeit és a melylyel épp a jelen pillanatban mindkét állam érdekében a legfontosabb ügyek tárgyalandók. Alulírottak tehát azt kérdik, milyen álláspontot foglal el a miniszterelnök ur gróf *Tisza* magyar miniszterelnök idézett nyilatkozataival szemben?

Körber dr. miniszterelnök ezen interpellációra feszült várakozás közt a következőket válaszolja:

Tisztelt ház! Kötelességemnek tartom dr. *Gross*, dr. *Barnreither*, *Derschatta*, *Kathrein*, *Lueger* képviselők és társaik interpellációjára azonnal válaszolni. A midőn a t. Ház mult ülésében — mint azt az országgyűlés minden ülészsaka kezdetén tenni szoktam — a belpolitikai helyzetet vázoltam, természetesen a monarkia legégetőbb sürgősségi ügyét, a katonai kérdést is érintenem kellett és ki kellett fejtenem nézetemet ennek törvényes alapjára vonatkozólag. Ezen kérdés elkerülésében a t. Ház nemcsak hiányosnak tartotta volna fejtegetéseimet, hanem prerogatíváinak komoly elhanyagolását láthatta volna abban. Az osztrák kormány állásfoglalásának megokolására hivatkoztam a kiegyezési törvények szövegeire. Ezt én, a tisztességes interpretáló, lelkiismeretesen tettem. A magyar királyi miniszterelnök ur beszédében hangoztatta a magyar országgyűlésnek azt a jogát, hogy a kiegyezési törvényt a koronával egyetértően önállóan módosíthatja. Azonban neki is meg kellett engednie, hogy az ilyen módosításnak gyakorlati érvénye nincs addig, a míg azt *törvényes úton Ausztriában is el nem határozzák*. Tehát, legalább az utolsó napokban, a midőn a magyar országgyűlés eseményei iránt kötelességszerűen érdeklődnöm kellett, alkalmam volt az iránt érdeklődnöm, hogy *mit neveznek a magyar királyságban alkotmánynak és közjognak*, ha arról nem lett volna már előbb némi tudomásom. (Derűltég és helyeslés.) Se én, se más osztrák ember nem elég nagy sovíniszta, hogy oly nagyfontosságú ügyben, mint amilyen mos-

tan a katonai kérdés, egy formulárral megelégednék. En csak a dolog lényegéhez tarthattam magam, a mely abban áll, egy a kiegyezési törvények tartalma mind a két részre addig kötelező, a míg mind a két rész törvényesen meg nem változtatja. E megingathatatlan, talán polgárinak látszó, de a valóságban gyökerező meggyőződésemmel ragaszkodnom kell és utalok arra, hogy a magyar királyi kormány feje, egy önálló államterület miniszterelnöke, úgy mint én, akkor, a midőn teoriáját fölállította, a magyar-osztrák kiegyezési törvényre hivatkozott és kellett, hogy erre hivatkozzék, mert *ez a legbiztosabb akadály, a mely a monarkia fönnállása érdekében útjában áll minden egyoldalú törekvésnek*. Való az, hogy a monarkia érdekében gyakran fájdalmas izgalommal engedünk *Magyarországnak a végső határig*; de azt a jogunkat, hogy jogunkat magyarazzuk és beigazoljuk, nem hagyhatjuk elvitatni. Egyáltalán sohase fogjuk az osztrák jogot kiszolgáltatni, és ép oly kevéssé, hogy jogunkhoz hozzá nyulni nem szabad, ép úgy nem hagyjuk ezen helyeket becsmérelni, mert ezeket az állam nevében bizták reánk, azokat védenünk kell, mint a katonának zászlója becsületét. És ha, a mitől Isten óvjon, ez „idegen” szó e monarkian belül valaha érvényesülne, emlékeztetnünk kell arra, hogy a magyar királyi miniszterelnök ur volt az első, a ki ezt kimondotta.

Az egyesült német pártok és a német centumpárt interpellációján kívül a *Csehek* is interpelláltak *Tisza* István beszéde ügyében; és kimutatva, hogy milyen különbség van a magyar parlamentarizmus és az osztrák hivatalnok-kormány helyzete között, kérdést intéznek *Körber*hez: hajlandó-e vajjon az uralkodónak parlamentáris miniszterium kinevezése iránt előterjesztést tenni.

Körber beszédét a *Csehek* és a radikálisok sűrűn zavarták, füttyültek, míg a *Reichsrath* többi része ujjongott, s a beszéd végeztével percekig tapsolt *Körbernek*. A mikor *Körber* kijelentette, hogy a német katonai nyelvre szükség van, az új *Csehek* közbekiállottak:

— Nem kell a német katonai nyelv. *Ostobaság!*

A *Reichsrath* nagy izgalomban tért át a napirendre.

Körber beszédének hatásáról a következőket táviratozzák Bécsből:

Bécsben *Körbert* bukott embernek tartják. Megbukott a parlamentben, hol csak a katolikus centrum, a német néppárt és a keresztény szociálisták tartottak vele, míg a nagynémetek és szlávok ellenséges indulattal hallgatták.

A *Neue Freie Presse* esti lapjában egy német képviselő oly értelemben nyilatkozik, hogy *Körber* megbukott:

— *Körber* beszéde — ugymond — fényes volt, annyira fényes, hogy ezután *Tisza* és *Körber* együtt nem dolgozhatnak. Mivel pedig kettőjük közül az uralkodónak inkább *Tisza*ra van szüksége, *Körber* mai beszéde *hatyudalnak tekinthető*.

SPORT.

+ **Tornászok házi versenye.** Az *Aradi Tornaegetársulat* szokásos téli házi torna-versenyét holnap, szombaton tartja meg a lyceumi tornacsarnokban, mely zárt körben, csak az egyesület tagjainak részvételével folyik le s arra a közönséget nem hívják meg. Ez a házi ver-

seny a folyó évi december hó 18 án rendezendő disztornázás előkészítő ünnepélye, melyre a nagy közönséget is meg fogja hívni az egyesület. A házi verseny este 6 órakor kezdődik a már ismertetett sorrenddel. Az egyesület elnöksége kéri az egyesület működő tagjait, hogy a házi versenyen az egyle jó hírnevéhez méltóan minél számosabban részt venni sziveskedjenek. A házi verseny után a Millennium külön éttermében társas vacsora lesz, étkezés étlap szerint.

A fuvarosok védelme.

(A jogügyi-bizottságból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 20.

A város jogügyi bizottsága ma ülést tartott, melyen a fuvarozási szabályrendelettel foglalkoztak. Ezt a szabályrendeletet többször tárgyalta már a közgyűlés, s legutóbb azzal adta vissza a kapitányi hivatalnak, hogy a teherfuvarosok ujonnan alakult ipartársulatával együtt dolgozza át. A kapitányi hivatal a szabályrendeletet a jogügyi bizottság elé utalta. Az új szabályrendelet a régi alapon épült. Nyolc kerületre osztja a várost és e szerint állapítja meg a díjtarifát is. A jogügyi bizottság, mely *Institúris* Kálmán polgármester elnöklété alatt ülésezett, hosszasan tárgyalta az ügyet.

Mandl Vilmos dr. kijelenti, hogy a kérdés rendezésének nem ellensége, de az a nézete, hogy a fuvarosok díjazása szabad egyezkedés tárgya legyen.

Nagy Sándor dr.: Hogy a szabályrendelet ne készíttessék el, túlhaladott álláspont, mert a közgyűlés határozatát el kell fogadnia a bizottságnak. A szabályrendelet különben szükséges: védi a fuvarosokat a vidékről beözönlő kocsik ellen, a tarifa pedig védi a polgárságot. Két indítványt terjeszt elő: a kerületek beosztása előtt kérjék ki a közlekedésügyi bizottság véleményét; a kihágásokra kiszabott bírságokat szállítsák lejjebb.

Tolnai János dr. osztja *Nagy* Sándor hézetét, továbbá indítványozza, hogy a butor és gép-szállító kocsik ne vétessenek a mérnöki hivatal ellenőrzése alá.

Rosenberg Miksa dr. szükségesnek tartja, hogy a kapitányi hivatal állapítsa meg a módosítást, mely szerint a kocsik felváltva álljanak különböző állomáshelyeken.

Szalai Arnold dr. indítványozza, hogy ne tegyék kötelezővé a helyhez kötött beosztást. Elég, hogy számuk van a fuvarosoknak. Mindenki álljon oda, ahova akar.

Institúris Kálmán polgármester: A beosztás szükséges úgy a fuvarosok, mint a közönség érdekében. A mérnöki hivatal említett közbejöttét nem tartja szükségesnek. Általában pedig az a nézete, hogy a szabályrendelet elkészítése még időelőtti.

Ezután arról folyt a vita, hogy a közönség nem köteles csupán az állomásokon lévő fuvarosokhoz fordulni. Ki is mondták, hogy fuvarozásra akárkit fogadhat a közönség. Csupán a kijelölt helyekre szabad oda állni, kik a fuvarozást keresetszerűleg űzik. Ezek pedig a főkapitány engedélye alapján űzhetik foglalkozásukat. A kérdés precizizálásához hozzászóltak: *Mandl* Vilmos dr., *Robitsek* Ágoston dr. és *Rosenberg* Miksa dr.

A bizottság ez utóbbi pontot, valamint a bírság felszámítását s annak egytől ötven koronáig való megállapítását, az egyes kocsik állomásának változtatását, a mérnöki hivatal közbejöttének kizárását magáévá tette.

Institúris Kálmán polgármester elnöklété alatt jelen voltak az ülésen: *Kádás* Kálmán főjegyző, *Reichner* Károly főjegyző, *Mandl* Vilmos dr., *Nagy* Sándor dr., *Péteri* Antal, *Robitsek* Ágoston dr., *Rosenberg* Miksa dr., *Szalai* Arnold dr., *Tolnai* János dr., *Marosy* Miklós aljegyző.

A politika eseményei.

(Bécs és Budapest között.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, november 20.

(*Tisza* Körber válaszárol.) A szabadelvű párt klubjában élénken tárgyalták ma este *Körber* beszédét, melyre vonatkozólag *Tisza* István gróf miniszterelnök érdekes kijelentéseket tett.

Körber — ugymond — első sorban a monarchia egy alaptörvényéről beszélt, pedig Magyarországnak és Ausztriának külön törvénye van.

Azt állította továbbá *Körber*, hogy a kiegyezési törvények mind a két félre nézve addig kötelezők, míg azokat mind a két fél törvényes úton meg nem változtatja.

Ez sem áll — jelentette ki *Tisza*. — A ma érvényes állapot Magyarországra nézve megszűnik, amint Magyarország meg akar válni Ausztriától, s ha ehhez a korona hozzájárul. Fel lehet azonban tenni, hogy a korona nem adja meg hozzájárulását, amíg Ausztriában nem történtek intézkedések a különválás iránt. Nem áll azonban az, hogy a kiegyezési törvények megváltoztatása addig nem érvényes, míg Ausztria hasonló nem kíván.

Tisza István gróf a képviselőház holnapi ülésén a napirend előtt fel fog szólalni, s akkor, *Körber* beszédére reflektálva, bővebben kívánja kifejteni a pártkörben hangzott álláspontját.

(*Kossuth* *Tisza* nyilatkozatairól.) A N. Fr. Pr. tudósítója még tegnap megkérdezte *Kossuth* Ferencet arra nézve, hogy *Tisza* gróf *Körber* nyilatkozataira vonatkozó kijelentése a magyar pártokra mily hatást tett.

Kossuth Ferenc erre a magyar ellenzéki pártok helyzetét ismertette, ezután így szólt:

— Ezeket előrebocsátva, nincs okom tagadni, hogy *Tisza* gróf nyilatkozatai úgy az ellenzék minden pártjára, mint a kormánypárt összes árnyalataira igen jó hatást tett, mivel nálunk mindenki elítéli *Körber* dr. ur azon eljárását, s melylyel magyar törvényeket magyaráz és elcsavar. Mint hogy egy kipróbált képességű államférfiutól ügyetlenséget föltételezni nem lehet, közel áll az a nézet, hogy a magyar közjogot bizonyos szempontból rázták úgy a hajánál fogva elő, mint a hogy történt. Ez csakis Magyarország iránt való ellenséges indulatból történhetett, és csak további bonyodalmakra vezethetett volna, a melyet az uralgó aligha köszön meg valami nagyon az osztrák miniszterelnöknek, mintán itt Magyarországon az egész nemzet és valamennyi párt kész arra, hogy minden idegen beavatkozást a lehető legerélyesebben visszautasítson.

Azután kifejtette, hogy Magyarországon sokan nem tudnak szabadulni a gondolattól, miszerint *Körber* dr. arra akarta a magyar kérdést fölhasználni, hogy a reichsrath pártjait, legalább rövid időre, összeragassza egy oly kérdésben, a melyben azok egyet éreznek. Ez, nézetem szerint — folytatta *Kossuth* — igen helytelenül történnék, mivel Magyarország törvényes alapon álló állam és Ausztriának

nincs ahhoz joga, hogy beleavatkozzék abba, mily föltételekhez szabják Magyarországon az 1867. évi XII. törvények 12. §-a alapján az ujoncok megajánlását. Ehhez föltétlen jogunk van és ennek a jognak törvényes gyakorlata kizárólag a mi belügyünk. Mindazonáltal *Körber* ur nem éri el a célját, hogy az osztrák pártok torzsalkodásait szelidítse s uralkodójának igen rossz szolgálatot tesz, ha Magyarországon a helyzetet elmérgesíti. — Az osztrák tanácsosok illetéktelen beavatkozása, amelylyel a magyar nemzet és annak királya közé tolnakodnak, nálunk, a végsőkig fokozza az elszántságot. Ilyen kísérleteknek az egész magyar nemzet pártkülönbség nélkül ellentáll, és a magyar miniszterelnök az ily kísérletek visszautasításával a magyar nemzet egész erejére számíthat.

(Az obstrukciós vacsora.) Ma este tartották meg *Drechsler*ben, a régóta hirdetett obstrukciós vacsorát. Az ötvennégy képviselő közül, a kikre vártak, csak negyvenen jelentek meg; tízennégyen kimentették magukat. Élénken üdvözölték a megjelentek *Tóth* Jánost, a *Kossuth*-párt alelnökét. A vacsora során *Nessi* Pál üdvözölte a megjelenteket. *Kaas* Ivor báró azok egészségére emelt poharat, a kik nem jelentek meg. Különösen sajnálja, hogy *Kossuth* Ferencet nem üdvözölhetik körükben. *Olay* Lajos volt a következő szónok. Sohase hitte volna, ugymond, hogy ő valaha néppárti embert fog éltetni; most pedig azt teszi. *Kaas* Ivor és *Zboray* Miklós egészségére üríti poharát. *Szederkényi* Nándor az egyetértést éltette; *Holló* Lajos fölolvasta a gyöngékedő *Beöthy* Akos levelét, a melyben elmaradását kimentti. *Bedőházy* János után *Ugron* Gábor hosszabb tószóban a küzdők testvériségére emelt poharat. *Lovász* Márton a vitarendezőket éltette.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Délután: *Ocskay* brigadéros, színmű. (Ifjúsági előadás.) Este: *Pesti nők*, operette. (Páros bérlet.)

Vasárnap: Délután: *Katalin*, operette. Este: *A pesti nők*, operette. (Páratlan bérlet.)

* *Hiedelbergi* diákélet. Az új énekes színművet hétfőn adják először az aradi színházban. A darab főbb szereplői: *Zilahy*, *Marházy*, *Földi* *Frida*, *Pajor* *Ágnes*, *Gőz* *Aranka*, *Békés*, *Bónis*, *Sarkadi*, *Füredi*.

* *Katalin* — huszadszor. Az újabb operettirodalom egyik legsikerültebb terméke a *Katalin*, vasárnap délután huszadszor kerül színre. A pompás operett, melyet ezuttal adnak először délután, egyelőre lekerül a műsorról.

* *Bochnicek* m. kir. operaszínpad hangversenye, mint jeleztük, vasárnap november hó 22-én délután 5 órakor lesz megtartva a *Fehér kereszt* nagytermében. Jegyek még kaphatók Ifj. *Klein* Mór könyvkereskedésében és este a pánztárnál.

* *Ügyvédek* naptára. Jegyzék-napló, ügyvédek, közjegyzők, bírák és bírósági végrehajtók számára. Negyvenedik évfolyamába lép a fenti cím alatt megjelenő s az 1904. évre szóló jegyzék-napló, melynek szerkesztője, *Fayér* Gyula dr. megbeszélhetetlen szolgálatot tesz a művel az ezt forgató jogi kar-nak. A napló a szokott naptári részen kívül a gyakorlati ügyvédi rendtartásról, a különféle díjazásokról közöl fejezeteket, majd a magyar bíróságok, közjegyzők, tolmácsok és ügyvédek névsora után a bécsi ügyvédek és közjegyzők s a megállított tartományok igazságügyi osztályának névsorát közli. Az ügyes-napló *Légrády* *Testvérek* ségnél Budapesten

jelent meg és 2 korona 80 fillérért a kiadónál és minden könyvkereskedőnél kapható.

* **Orvosi zsebnaptár.** Most jelent meg Sugár K. Márton dr. szerkesztésében az orvosi zsebnaptár 88 ik évfolyama. A minden tekintetben értékes és orvosokra nézve nélkülözhetetlen mű, csinos kiállításával, szakszerű összeállításával nagy kelendősségre tarthat igényt. Tartalma: Naptári rész. Új gyógyszerek. Szabályzat. Orvos gyakorlati rész. (Diagnostikus vizsgálatok.) Szemeszeti műgyógyászati, fülsészeti jegyzetek. Mértékek, heveny mérgezések. Gyógyszerek. Orvosi rendelvények gyűjteménye. Orvosok névjegyzéke. Kórházak és gyógyintézetek. Orvosi jegyzék naptár. A mű ára 2 kor. 80 fill. Kijadja Légrády testvérek könyvkiadóhivatala. Buda-V. Váci-körút 78.

A százezer koronás sikkasztás

(Házkutatás Kádár hivatalában.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 20.

Kádár Kálmán belügyminiszteriumi segédhivatali igazgatót, aki közel 105.000 korona hivatalos pénzt sikkasztott el turfszenvedélyből, a rendőrség tegnap éjjeli letartóztatása s kihallgatás után átkísérte a kir. ügyészség fogházába.

Perémy Gábor dr. soros vizsgálóbíró ma reggel hallgatta ki Kádár Kálmánt, aki ezuttal is megismételte töredelmes beismerő vallomását. A kihallgatás után a vizsgálóbíró elrendelte ellene a rendőrség által foganatosított előzetes fogvatartás további fenntartását. Kádár ezt tudomásul vette s bejelentette, hogy védelmével dr. Györfy Gyula orsz. képviselőt bizza meg.

A letartóztatás után a vizsgálóbíró közbejöttévei házkutatást tartottak a sikkasztónak Lipót-körút 15. szám alatt lakásán. Egy hónapos szobában lakott a különben esztelenül költséges ember. Itt feltűnt a házkutatást végző rendőri és bírósági embereknek, hogy a cserépkályha te'e van papírhamuval. Ez azt bizonyítja, hogy Kádárnak volt és van titkolni valója.

A kutatást azután a belügyminisztérium segédhivatalának igazgatói szobájában folytatták a detektívek. Lakatost hívtak és Horváth Emil miniszteri tanácsos, valamint Zajzon segédhivatali főigazgató jelenlétében felnyitották a sikkasztó íróasztalát, amelyben egy megolmezetlen levelet találtak. A levél tartalma a következő:

„Mikor e sorokat olvassák, már itélkeztem magam felett, mert nem marad más hátra, mint ezt a *becstelem élet elvetnem magamtól.*

Sikkasztottam nagy összeget, száznegyezer koronán felül. Azt hittem, hogy a löversenyen okvetlenül lehet nyerni nagy feleazzettel.

Kádár K.”

E levél tanúsága szerint, a sikkasztó irodai igazgató sokat tépelődhetett az öngyilkosság gondolatával is, de vagy nem mert végrehajtani sőtét tervét, vagy ez a levél is csak komédia, amely arra volt szánva, hogy utólag részvétet keltsen maga iránt.

Alapos gyanu merült fel arra nézve, hogy Kádár nem költötte el az egész százezer koronát, hanem annak nagy részét valakinél elrejtette, biztonságba helyezte. Ez okból a vizsgálat be fogja kérni a bookmakerek jegyzékét arra nézve, hogy melyiknél mennyit vesztett Kádár. A sikkasztó nagyon nyugodtan viselkedik az ügyészség börtönében.

Egy déliben megjelenő lap híre szerint Kádár-nak *milliomos menyasszony* volt, a kit a napokban akart oltárhoz vezetni. Ha ez a dolga sikerül, akkor könnyen pótolhatta volna a százezer koronát és most tisztelt, becsült dusszag ember lehetne.

A menyasszonyt leánynevén *Stranzky Paulának* hívják és egy milliomos orosz gyárosnak

az özvegye. Az asszony egy esztendő előtt ismerte meg Kádárt, a ki azóta mindennapos vendég lett az özvegy Török-utca 6. szám alatti lakásán. Kádár annyira megvont magától minden krajcárt, hogy egy év óta itt ebédelt és itt vacsorázott az özvegynél, sőt gyakran apróbb pénzkölcsönökre is igénybe vette.

Az utóbbi időben azonban meghidegült közöttük a viszony. Az özvegy megtudta, hogy a vőlegénye erősen játszik a löversenyen, sőt egy bookmakernak hatezer forinttal adása is. Figyelmeztette tehát, hogy hagyjon fel ezzel a passziójával, különben nem lesz a felesége. Kádár meg is ígért mindent, vasárnap azonban feldult arccal lépett be hozzá:

— *Ha nem adsz ötvenezer forintot, végem van!*

Azt nem akarta megmondani, hogy mire kell a pénz és mikor az özvegy megtagadta a kölcsönt, elrohant. Éjjel tizenkét óra volt akkor és az igazgató — dacára hogy tudta, hogy utoljára volt a házban — adós maradt a kapupénzzel. A százezer koronás sikkasztónak *nem volt husz fillérje.*

József Ferdinánd főherceg

Hunyadmegyében.

(Zerge- és medvevadászat a Retyezáton.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 20.

Az elmúlt hetekben magas vendége volt Hunyadmegyének: *József Ferdinánd* főherceg, aki zerge és medvevadászatra érkezett a Retyezátra, mint Hunyadmegye alispánjának vendége. A harmincegy éves főherceget, aki ez időszerint őrnagy a tirolli császárivadászezredben, s az aranygyapjas rend vitéze, nagy szeretettel fogadtak Hunyadmegyében, ahol kilenc napot töltött.

József Ferdinánd főherceg Aradon át érkezett *Hátszegre*, ahol őt a vasuti állomáson *Mara László*, Hunyadmegye alispánja fogadta, akinek a főherceg vendége is volt. Hátszegről az alispán József Ferdinánd főherceggel *Demsusra* hajtatott, hol őket *Hunyadmegye* számos előkelő családja várta. A főherceg közvetlen modorával jókedvre hangolta a társaságot; alig ért véget a vacsora, megszólalt a cigány muzsika és a késő reggel vetett véget a kedélyes táncmulatságnak.

Másnap kilenc óra tájban kocsikra ült a négy nő és tizenegy férfi tagból álló társaság és Klopotiva határára hajtatott, a honnan apró mokány lovakon folytatták utjukat a *Formásza* havason levő vadászlak felé. Kilenc napig tartott a vadászat, melynek igen szép eredménye lett, ugyanis lőttek tizenegy zergét és két medvét, melyekből a főherceg három zergét ejtett el.

E hó 15-én este 6 órakor indultak vissza, mikor is Demsuson a multkorhoz hasonló kedélyes mulatság ismétlődött. November 16-án hagyta el a magas vendég Hunyadmegyét és hogy mennyire jól érezte magát a vendégszerető alispáni pár környezetében, igazolja az, hogy már *Soborsinról* egy igen meleghangú táviratban bucsuzott újból is úgy a kedves vendéglátóitól, mint az egész társaságtól. A főherceg az erdélyi vonattal Aradon át utazott Budapestre s onnét Bécsbe.

A kirándulásban résztvettek: *Mara László*, *Naláczy Akosné*, *Makray Lili* és *Barcsay Anici* urhölgyek. Továbbá *Mara László*, *Szinyeyi N.*, *Simén György*, *Naláczy Akos*, *Damfort G.*, *Makray Domokos*, *Török Béla* és *Bágya Iván dr.*

A főherceg megígérte, hogy jövőre, ha csak teheti, újra eljön medvékre és zergékre vadászni a Retyezátra.

EGYESULETI ELET.

(*) **Az Iparoskör megnyitása.** A következő sorok közlésére kértek meg bennünket: Ertesztjük az aradi iparostestület tagjait, hogy az *iparoskör* kellő kényelemmel berendezve f. hó 15-étől kezdve az önálló iparosok használatára megnyitott. Tisztelettel: Az aradi iparostestület elnöksége.

Egy aradmegyei földesur regénye.

(Gyulay gróf és egy cipészleány.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 20.

Aradmegye egyik nagybirtokának tulajdonosa, egy ősi magyar családból származó fiatal mágnásnak szerelmi regényét közlik velünk Bécsből. A fiatal mágnás: *Gyulay István gróf*, a *zarándi uradalom* tulajdonosa, a ki *eljegyezte egy bécsi cipésznek leányát*. A fiatal huszonhét éves mágnást Aradon is sokan ismerik: több ízben megfordult itt jószágigazgatójánál, *Lukácsy Lajos* aradi ügyvédnél, a kinek társaságában több nagyobb automobil-utat tett meg. Az ötezer holdas *zarándi uradalom* kívül, egyebek között övé a temesmegyei Ujaradhoz közel eső *murányi* birtok is, ahol nemrégiben *Lukácsyval* látogatást tett *Gyulay gróf*.

A szenzációs szerelmi regény részleteit a következőkben jelentik Bécsből:

Itteni körökben élénken beszélnek egy magyar grófnak, egy évszázados erdélyi főnemesi család ivadékának esetéről, a ki nemsokára oltár elé fogja vezetni szive választottját: „a népből való leányzót”, — egy bécsi cipész leányát, hogy vele örök frigyet kössön. Már az eljegyzés meg is történt.

Maros-némethi és nádaskői *Gyulay István gróf*, nagybirtokos és a német lovagrend katonai keresztjének tulajdonosa a boldog vőlegény, s a menyasszony pedig *Kolozia Erzsébet*, egy bécsi cipésznek fiatal, csinos leánya. *Gyulay gróf* a legfiatalabb gyermeke az 1886-ban elhunyt *Gyulay Sámuel gróf*, kamarás, és a máltai lovagrend tiszteleti tagjának, a ki a torontálmegyei *Sárafalva*, *Dugoszelo*, *Gyulai-Maros*, a temesmegyei *Murány* és az aradmegyei *Zaránd* birtokoknak, továbbá *Bozen* és *Gorzben*, továbbá *Lombardiában* több birtokok ura volt.

Mikor *Gyulay Sámuel gróf*, a ki másodsor egy köznemesi nőt, egy polgárember özvegyét vett feleségül, meghalt, az ezen házasságából származó három fiára hagyta vagyonát, a kik a roppant nagy örökségen megosztottak. A legfiatalabb *Gyulay István gróf* értett csupán ahhoz, hogy a pénzzel bánni tudjon, bátyjai: *Adolf* és *Sámuel* egészen elszegényedtek. *Gyulay István gróf* ma huszonhét éves és jó állapotban levő birtokait jószágigazgatójával együtt kezeli s e mellett sokat foglalkozik az automobil-sporttal is.

Körülbelül három év előtt történt, hogy a szegény cipészleányt — úgy mondják a színházban történt — megismerte és megszerette. Akkor tizenhét éves volt a leány, a kik a gróf magához emelt és végül — körülbelül két év előtt — bécsi otthonának házvezetőjévé tett. A leány apjának, a ki egyszerű, becsületes, szegény csizmadia az *Ottakringen*, még öt szegény gyerek fölött kell gondoskodnia. A szállítója lett leendő vejének és gyak-

ran megfordul a gróf lakásában, a ki nem egy alkalommal vendégül is látta. Gyulay István gróf különben szinte példátlan szerénységű ember, a ki előszere-ttel érintkezik a polgári körökkel. Meny-asszonyának családját kivétel nélkül nagy-rabecsüli és Kolozia Erzsé kisasszony hu-gait is nagy szeretetreméltósággal fo-gadja, a mikor azok boldog nővérüket meglátogatják.

Rövid idő előtt megtörtént minden for-masággal az eljegyzés Gyulay gróf és a pol-gárleány között, a mit követően mind a ketten rövid utazásra indultak. Az esküvő hír szerint legközelebb teljes csöndben fog megtörténni s ezzel egy időben az ifju pár elhagyja Bécsset, s a gróf valamelyik bir-tokára, vagy valamelyik magyar városba megy huzamosabb tartózkodásra.

Almási Lola pöre.

(A művésznek fogal.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 20.

Az aradi színtársulatnak toaletjeiről híres tagja: Almási Lolának egy följelentését tár-gyalta ma a budapesti büntető törvényszék. A pör egy kissé kényes természetű, a mennyiben az bizonyos műfogokról szól, amelyeket egy budapesti fogorvos szállított neki, s a ki e pör vádlottja volt. Az érdekes pörről fővárosi tudósítónk ezeket írja:

Almási Lola két év előtt, a mikor még Budapesten volt, bekopogtatott Wellner Gyula budapesti fogtechnikusnak Andrássy-uti műter-mébe és kérte a technikust, hogy készítsen neki 600 koronáért megfelelő számú műfogakat. Wellner készséggel eleget tett a megrendelés-nek, pár nap múlva elkészültek a fogak. Azonban Almási Lola csakhamar ismét meg-jelent Wellnernél és tudára adta, hogy a fo-gak éppen nem felelnek meg rendeltetésüknek. Wellner, aki kissé bosszus volt amiatt, mert a színésznő a fogaknak árával még mindig adós volt, biztatta Almási Lolát, hogy csak hagyja nála a műfogakat, délig megreperálja. Déiben aztán, mikor a színésznő a fogait követelte, Wellner nem éppen udvarias bangon kijelen-tette, hogy ő nagysága addig nem kapja meg a fogakat, amíg nem fizet.

A színésznő kétségbeesett, mert nem volt nála pénz, a fogakra pedig égetően szüksége volt, minthogy azok nélkül az esti előadás-on nem léphetett fel. Kért, könyörgött, a fogtech-nikus azonban hajthatlan maradt. Végre is, hogy szorult helyzetén segítsen, lerántotta ma-gáról az ékszereit és azokkal váltotta meg a fogakat. Wellner örömmel kapott az ékszerek után s csak azt jegyezte meg, hogy ha hu-szonnégy órán belül nem kap pénzt, az ék-szerek a zálogházba kerülnek.

Másnap délelőtt a technikust fölkereste a színésznő édesanyja, visszakövetelte az éksze-reket, Wellner erről hallani sem akart és az asszonyt kiutasította lakásából. Ekkor az ék-szerek csakugyan a zálogházba kerültek s mi-kor végre Almási Lola az ékszereket ki akarta váltani, már akkor a zálogcédulák sem vol-tak meg.

A színésznő sikasztás miatt jelentette föl a fogtechnikust és az ügyet ma tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék. Almási Lola nem jelent meg személyesen, hanem Aradról levelet írt, amelyben kijelenti, hogy a részletek-e már nem emlékszik világosan, nem kívánja az eljárás folytatását, nincs semmi követelése Wellner ellen és annak vallomását valóban fo-gadja el.

Dr. Böhm Alajos királyi ügyész ennek da-cára kívánta az eljárás folytatását. Wellner Gyula, tekintettel arra, hogy védelmére kényes természetű dolgokat is kénytelen elmondani, ezért tárgyalást kért, amit a bíróság el is rendelt.

Ítéletre nem került a sor, mert a törvény-szék szükségesnek látja a színésznő kihalga-tását, ezért Almási Lolát a legközelebbi főtár-gyalásra pénzbüntetés terhe alatt idézik meg.

Hieronymi Károly az aradi mérnök-egyesülethez.

(A kereskedelmi miniszter üdvözlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 20.

Hieronymi Károlyhoz, az új kereskedelmi miniszterhez több üdvözlés érkezett Aradról, a melyhez őt, még az időből, a mikor ország-gyűlési képviselője volt a városnak, több szál fűzi.

Az aradi mérnök- és építészegyesület még e hó 11-én Hegedüs László főmérnök elnöklésével tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter mint az egyesület tiszteletbeli tagját felirattal üdvözl. Hieronymi, az időben, a mikor Arad város képviselője volt, rendes tagja volt az ara-di mérnök- és építészegyesületnek, a melynek helyiségét több ízben meglátogatta. Később az egyesület Hieronymit, a ki az országos mérnök- és építészegyesület működésében is tevékeny részt vett, tiszteletbeli taggá választotta.

A választmány határozatából e hó 12-én küldték föl az üdvözlő levelet, a melyben az egyesület örömet fejezi ki Hieronymi kinevez-tetésén, s a fölött, hogy a kereskedelmi mi-niszteri székbe mérnök emeget jutott, a kinek kiváló hivatottsága van arra, hogy hazánk közgazdasági és műszaki kérdéseit a megoldás-hoz juttassa.

Hieronymi az üdvözlésre válaszul a követ-kező levelet intézte Hegedüs László főmérnök, az aradi mérnök- és építészegyesület elnö-kéhez.

Budapest, 1908. évi nov. hó 14-én.

Igen tisztelt elnök ur!

Kedves Barátom!

Különösen jól esett, hogy kereskedelem-ügyi miniszterré történt legkegyelmesebb ki-neveztetésem alkalmából hozzám érkezett üdvözlések sorában az aradi mérnök és épí-tészegyesület szíves és megleghangu iratát is vettem.

Fogadják legőszintébb köszönetem kife-jezését személyem iránt oly kedves módon megnyilatkozott figyelmükért.

Hazafias üdvözléssel

Hieronymi.

A mérnök és építészegyesület üdvözlésén kívül magánosok és testületek részéről többen üdvözlötték Hieronymit.

HIREK.

— A király utazása. Schönbrunnból sür-gönyzik: — A király tegnap Eisenerzben volt, hol meglátogatta a város muzeumát. Körülbelül egy óráig időzött ott, nagy figye-lemmel szemlélve meg mindent. Elmenetele alkalmával a muzeum igazgatójának legmaga-sabb megelégedését fejezte ki. Még az est fo-lyamán visszatért Schönbrunnba s korán nyu-govóra tért, mert az utazás kissé megviselte. Ma este 6 óra 50 perckor a király Bécsbe ér-kezett.

— Az új földmívelési államtitkár székfoga-lója. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Makkfal-vay Géza, az új földmívelési államtitkár ma

vette át hivatalát. A földmívelési miniszterium tisztikara testületileg üdvözlötte őt. Tormay mi-niszteri tanácsos szavaira Makkfalvay hangsü-lyozta, hogy a tisztikarra nagy feladatok vár-nak; törekedniök kell az ügymenet egyszerű-sítésére. Nem szabad elfelejteni, — ugymond — hogy nem a közönség van mi értünk, ha-nem mi a közönségért. Minden erővel a föld-mívelés érdekeit kell előmozdítani, s enhez kérte a tisztikar támogatását.

— A negyvennyolcas honvédek Tiszánál. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A negyven-nyolcas honvédek egyesülete, Podmaniczky Fri-gyes báró elnök vezetése alatt ma küldöttségi-leg tisztelgett Tisza István gróf miniszterelnök-nél. A miniszterelnök nagyon szívesen fogadta az öreg honvédeket, kijelentette, hogy érdekü-ket szíven viseli. Ezután kezét fogott a kül-döttség minden egyes tagjával és hosszasan el-beszélgött velük.

— A zágrábi Weitzer-ház. Weitzer Jánosnak, mint újabban rájöttek, Zágrábban is maradt egy 2300 korona értékű háza, amely újabb pör-roszkodásba juttatja Aradot. A házra Pusits Dá-niel tart igényt, akinek állítólag Weitzer ado-mányozta. A pörben egyezséget ajánlottak fel, mely által a város megszabadulna a költségektől, de a házat elveszítene. A jogügyek igazga-tósága az egyezés ellen nem emelt kifogást. Az ügygel ma a város jogügyi bizottsága fog-lalkozott. Nagy Sándor dr. bizottsági tag kije-lentette, hogy az egyezséget nem tartja he-lyesnek, mert a ház hagyatéki vagyon, s a városnak van hozzá joga. Indítványozza, hogy mindenekelőtt kérjék be a pör alapját képező keresetet, s csak akkor tárgyaljon a bizottság ez ügyben, ha ezt ismeri. A bizottság ilyen ér-telemben határozott.

— A kiseneyi vérengzésről. Kiseneyből táv-iratozzák: Ma kezdődött a delegált odesszei törvényszék előtt a rendek jelenlétében és a nyilvánosság kizárásával a főtárgyalás az 1908. ápr. 19-én és 20-án előfordult zavargások ügyé-ben. A tárgyalásra három szakértőt és 566 ta-nut idéztek meg.

— Az aradi néprajzi muzeum. Az arad-hegy-vidéki turista-egyesület ma Pedeschi Viktor el-nöklete alatt ülést tartott, melynek főtárgya az egyesület etnografiai muzeuma volt. Az elnök örömmel jelentette, hogy az egyesület felhívása eredménnyel járt, amennyiben a közönség kö-réből számos tárgy érkezett. Dömötör László tanár elhunytával a muzeum rendezése abba-maradt. Elhatározták, hogy a muzeum vezeté-sére Visontay Kálmán tanárt kéri fel az egye-sület. A muzeumot tavasszal megnyitják.

— A Nemzeti Szalón vasárnapi megnyitá-sára holnap Aradra érkeznek Vészi József ország-gyűlési képviselő, a Nemzeti Szalonalelnök, Töl-gyessy Ártur festőművész, a Szalon igazgató-sági tagja, Ernst Lajos a Szalon igazgatója, Rósa Miklós dr., a Szalon titkára, Kézi Ko-vách László, Szenes Fülöp, Markó Ernő, Faragó Géza, Linek Lajos és még többen a fővárosi festőművészek közül. A tárlat védnökéül Urbán Iván főispánt kéri fel.

— A vízvezeték hitelesített vízmérő. Arad-város jogügyi bizottsága a vízvezetési vízmé-rők hitelesítési ügyével foglalkozott ma egy miniszteri rendelet apropójából, mely a mér-tékhitelítő hivatal által hitelesített vízmérők bevezetését teszi kötelezővé. Ez ügygel meg-előzőleg egy bizottság foglalkozott, melynek tagjai voltak: a főmérnök, a tisztii főügyész, a mértékhitelítő hivatal főnöke. Meghívták a tanácskozássra Hajek Rezsőt, az aradi vízmű-nek vezérigazgatóját is. A bizottság a társulat igazgatóságát nyilatkozatra szólította fel. Az igazgatóság tiltakozik az ellen, hogy a társu-

lat költségén új vízmérők vezetessenek be, mikor a jelenlegiek megfelelnek a várossal kötött szerződés követelményeinek. A kicserélés 70.000 koronába kerülne. Tiltakozik a társulat, hogy a kötelező vizsgálatokért és minősítésért fizessen. Hajlandó azonban a régi vízmérők kicserélésére alkalmával fokozatosan keresztülvinni a kicserélést. Az említett bizottság, miután a társulat szerződésbeli jogára hivatkozott, áttette az ügyet a jogügyi bizottsághoz. *Institóris* Kálmán polgármester a jogügyi bizottság elé azt az indítványt terjesztette, hogy majd csak akkor tárgyalják ezt a kérdést, ha a város és a társulat között kötött szerződés ki lesz nyomtatva. A nyomás, melyet multkoriban rendeltek el, mikor a szerződés áttanulmányozása vált szükségessé, legközelebb befejezést nyer. A jogügyi bizottság az indítványt elfogadta.

— **Feltekezés a vashid terve ellen.** A város közgyűlése, mint ismeretes, elhatározta, hogy a vashid tervét *Zielinszky* Szilárd budapesti mérnökkel elkészítteti, s a tervezőnek ezért négyezer korona tiszteletdíjat fizet. Ezt a határozatot *Müller* Károly, *Szalai* Arnold dr. és *Steiner* Jakab törvényhatósági bizottsági tagok megfellebbezték a belügyminiszterhez.

— **Nősülhetnek-e a hadkötelesek?** Az 1903. évi III. korosztályú hadkötelesek nősülése tárgyában a belügyminiszter valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez a következő körrendeletet intézte: Több oldalról felmerült kételek folytán egy a házasságkötésnél közreműködni jogosult polgári tisztviselő, mint az érdekeltek tájékoztatása végett, a honvédelmi miniszter úrral egyetértőleg kijelentem, hogy az 1880. évből születésű azon hadkötelesek, kik ez évben a III. korosztályban sorozobizottság előtt a fennálló helyzet miatt eleget nem tehetnek, tekintet nélkül arra, hogy a katonai hatóságnál besoroztatás végett esetleg önként jelentkeztek, a véderőről szóló 1889. VI. törvény cikk 50 § a értelmében mindaddig, mi a III. korosztályból ki nem lépnek, vagyis ez évi december 31-ig kivételes nősülési engedély nélkül házasságot nem köthetnek. Budapest, 1903. évi november hónap 16-án. A miniszter helyett: *Szell* Ignác s. k. államtitkár.

— **Az arad-csanádi vasutak építkezése.** Az arad-csanádi egyesült vasutak fűtőháza számára a pályaudvar szomszédságában a város földjéből és a Gutsjahr-féle telekből egy-egy területet ki akar sajátítani. Ez ügyben ma helyszíni szemle volt, melyen *Keleti* Dénes műszaki tanácsos elnökléte alatt részt vettek: *Ney* Ferenc vasúti és hajózási főfelügyelő, az acev. részéről: *Hegedűs* László főmérnök, *Gellényi* Ernő főellenőr, *Schoor* Lajos és *Tudós* Béla főmérnökök; a máv. részéről *Sztankovits* Miklós üzletvezető, *Tihy* igazgatósági, *Gyulányi* Rezső, *Nuber* Károly aradi üzletvezetőségi főmérnökök; a város képviselőiben: *Sarlot* Domokos főkapitány, *Reicher* Károly főügyész, *Nachtnébel* Odón mérnök. A terveket a kereskedelemügyi miniszterhez terjesztik be engedélyezés végett.

— **A bileki ezredes.** Nemrég híre ment, hogy egy bécsi lap terjesztette a híradást, — hogy *Grünweih* ezredes és társai fölött, a kik tudomás szerint a bileki katasztrófát okozták, már itélt a hadbíró. Most azt jelentik, hogy a vádlott tisztak ügyében csak a jövő hónap vége felé tartja meg a hadbíróvizsék a fő tárgyalást. A hadbíróvizsék a hadbírókn kívül két ezredesből, két kapitányból és két szubaltern rangú tisztből fog állni. Az ítéletet nem hozzák azonban nyilvánosságra, hanem mielőtt közértesítik és jogerőre emelkednek, a katonai büntető törvény érvényben lévő rendelkezése szerint előbb még egy komplikált utat kell megtenni. Mint hogy itt ezredesről van szó; az ítélet megerősítésének joga nem úgy, mint más tisztéknél, a hadtestparancsnokot, hanem kizárólagosan a legfelsőbb katonai törvényszéket illeti meg. A hadbíróágtól hozott ítélet tehát először is a katonai főbíróvizsékhez kerül, a mely azt tárgyalás alá veszi és azután saját javaslataival

együtt a legfelsőbb katonai törvényszék elé terjeszti. Ez a hozzá beküldött akták alapján felülvizsgálja az ítéletet, vajjon megfelel-e a törvényeknek; mielőtt azonban határozatát kihirdetné, az aktákat a király elé terjeszti az esetleges megkegyelmezésre vonatkozó javaslatával együtt. Csak a legfelsőbb haduri döntés leérkezése után történik meg az ítélet kihirdetése az első folyamodású törvényszék előtt.

— **A varroné gyilkosa.** Bécsből táviratozzák: A bécsi esküdtbírószék ma kezdte tárgyalni *Nepomuczi* Lipót asztalos-segédnek bűnpörét, a ki nagypénteken kirabolta és meggyilkolta Ujpesten *Kubányi* Julia varronét. A kihallgatás elején a vádlott kijelentette, hogy ő nem gyilkolta meg, csupán meglopta *Kubányi* Juliát, a kivel kilenc hónap óta benső viszonyt folytatott. Az elnök a törvényszéki orvosok véleménye alapján konstataálta, hogy ez a vádlott valóban, a boncolás alkalmával a leányt oly állapotban találták, a mely a benső szerelmi viszonyt kizárta. Megrázó jelenet volt, a mikor a vádlott atyját bevezették. Az öreg az izgatottságtól eleinte nem tudott szólni, szava elcsuklott, azután, mire erőt vett magán, rákiáltott a fiára:

— *Te kutyá!*

A tárgyalást holnap folytatják.

— **Bányarobbanás.** Igló mellett, mint sürgönyzik, ma bányarobbanás volt. Egy bányász meghalt, több megsebesült.

— **Szerencsétlenség egy építkezésnél.** A fővárosban, mint tudósítók sürgönyzi, ma nagy szerencsétlenség történt *Niedermann* Gyula dr.-nak az Erzsébet királyné ut végén lévő szanatórium építésénél. Az első emelet boltozatán állott *Spitz* Ernő építész, *Konyó* János, *Kökény* Balázs és *Ugodi* János munkás, mikor egyszerre megindult a talaj, s a lezuhanó vasgerendákkal együtt a mélybe estek az omladék közé. A mentők szabadították ki őket a romok alól. Mindannyian életveszélyesen megsérültek. *Spitz*nek eltört a jobb combcsontja s agyrázkódást szenvedett, *Konyó*nak összezúródott a koponyája, s a csontszilánkok az agyába hatoltak, *Kökény*nek a jobb lába és a koponyája tört össze, *Ugodi*nak életveszélyesen összezúródott a feje.

— **A színész és a leánya.** Az aradi színtársulat egyik tagja ma megjelent *Institóris* Kálmán polgármesternél s kérelemmel állott elő. Egy leánya van Brüsszelben, aki balettáncosnő, s jelenleg beteg, súlyos ideg baja van. Az apja hazá szeretté hozatni, de nem tudja, mert nincs erre való pénze. Arra kérte a polgármestert, hogy segítse meg bajában és hivatalosan szállítsa Aradra a beteg leányt. A polgármester, miután a leány nem aradi illetőségű, nem tehetett eleget a kérelemnek. A színésznek, aki túlonul többszörös családapa, nehéz szívvel kellett távoznia a városházáról. Este már vidám volt, nevetett, mókázott — a színpadon.

— **Megszökött gróf.** *Alvensleben* Alfréd gróf, mint Münchenből sürgönyzik, ma onnan megszökött. A gróf óriási adósságot hagyott hátra.

— **Egy tűzerőhadnagy balesete.** Komáromban, a mint lapunknak táviratozzák, *Geyer* Henrik tűzerőhadnagy, tegnap a főútcán lovagolt s a lova válamitól megijedve, a kövezetre vetette. A főhadnagy oly szerencsétlenül bukott le, hogy lába a kengyelben maradt s a ló *Geyer* gyomrát úgy összetiporta, hogy életveszélyes sebeket szenvedett. A súlyosan sebesültet Bécsbe szállították, hol műtétnek vették alá.

— **Rejtélyes gyilkosság.** *Simonyifalván* a határban ma egy fejnélküli, eddig teljesen ismeretlen ember holttestét találták meg. A törzstől levágott fej a közelben feküdt, rettentően eltorzított vonásokkal. Az ügyesség részéről kiszállott a helyszínre *Ficker* Károly dr. al-

ügyész, a ki a boncolást előzőleg a holttest lefényképeztetését elrendelte. A nyomozást *Kovács* Mihály kispénzei albiró vezeti.

— **Kiszurta a két szemét** Borzalmas mérénylet történt tegnap Párisban. Az orfeumok egy csillagát, *Paquerette* kisasszonyt, aki most a Parisiana mulatóhelyen van szerződötve, egy *Maxilly* nevű társa, aki halálosan szerelmes volt bele, folyvást üldözte féltékenységével. *Maxilly* egy törrel kiszurta *Paquerette* kisasszonynak mind a két szemét, aztán önként jelentkezett a rendőrségen. A szép *Paquerette* kórházba vitték. Az orvosok nem bíznak felgyógyulásában.

— **Magyar név.** *Bozók* János máv. pályáőr, aradi lakos saját, valamint kiskorú gyermekei: *József*, *János*, *Julianna*, *Margit* és *Emilia* családi névénél, *Biró*-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Sárcipő (galosni) olcsón.** Ennél a csunya időjárásnál az egészség megóvására vegyen mindenki sárcipőt (galosnit). Tegnap két láda friss áru érkezett *Porter* Vilmos Nagy Áruházába a Szabadságtéren. Telefonáljon 324. szám alá és azonnal küldik önnek a sárcipőt. Van hölgy, férfi, fiú és leány gyermekek részére. Őszi és téli cipők, keztük, kötött áruk, harisnyák, őszi kalapok, boák, gamásnik stb., szóval mindent szerezhet be Porternél. Ezenkívül 10 korona bevásárlásnál életnagyságu fényképet is kap, mely ez idő szerint művészi módon lesz retusírozva. Vidéki és telefoni rendelések gyorsan eszközöltetnek.

— **Dentolin fog-creme** a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek* és *Welsz*nál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomtatványt, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

MULATSÁGOK.

(=) **Táncvigalom.** *Czernóczy* M. személyzetének dalköre saját pénztára javára november hó 22-én a nagypipa vendéglő termében virágpóstával egybekötve, Madarász testvérek zenekarának közreműködése mellett, zártkörű táncmulatságot rendez.

(=) **Katalin-bál.** A *Nagyzerindi* kereskedő és iparos ifjuság november hó 28-án, a *Dávid* Sándor-féle vendéglő összes helyiségeiben, szegény gyermekek felruházására zártkörű Katalin-bált rendez.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Vészi József sajtópöre.** A székesfehérvári törvényszék ma hozott ítéletet *Vészi* József országgyűlési képviselőnek *Fényes* László, székesfehérvári volt hírlapíró ellen sajtó utján való rágalmozásért indított perében. *Fényes*, mint a *Székesfehérvár és Vidéke* belmunkatársá 1902. januárban több hónapig folyó leleplező ciklust közölt a magyar ipar és kereskedelmi bankról és e közben megírta, hogy az egész budapesti sajtó halgat, mert meg van vesztegetve, különösen *Vészi* József, a Budapesti Újságíró-Egyesület elnöke. Két napos tárgyalás után a törvényszék ma délelőtt hirdette ki az ítéletet. Ez ítélet felmenti a vádlottat, mert az inkriminált cikkek nem *Vészi* József ellen, hanem az *összsajtó* ellen fordulnak, ettől pedig a főmagánvádló a vád emelésére felhatalmazást fel nem mutatott. Az indoklás kiemeli, hogy *Vészi* nem halgatta el az ipar és kereskedelmi bank dolgait, sőt ismételtém komoly bírálatot gyakorolt rajtuk, de a vádlott eltiltésétől el kellett tekinteni, mert ő maga is többször kijelentette, hogy ő nem *Vészi* támadta és cikkei valóban nem *Vészi* sértik, hanem az *összsajtó* magatartásával foglalkoznak.

§ **Testvérgyilkos az esküdtszék előtt.** A mai esküdtszéki tárgyalás vádlottja *Martyán*

Flore repszegi lakos volt, aki a tavasszal bányáját, Martyin Dimitrét szótvalás közben meg akarta ölni. Revolvert fogott rá, de a golyó csupán a hátát érte. Az ügyészség szándékos emberölés kísérletével vádolta. A tárgyalás elnöke *Fábián Lajos dr.* táblai bíró, szavazók *Köller János* és *Földes János* bírák. Közvédő *Lehrmann Viktor*, védő *Deutsch Izsó dr.* A kihallgatott tanúk igazolták a vádbeli cselekményt. A vádlott azzal védekezett, hogy a fegyver véletlenül sült el. A bizonyítási eljárás befejezte után megszüvegezték a kérdéseket, melyek közül az első, a szándékos emberölés kísérletét, a második az erős felindulást, a harmadik a súlyos testi sértést foglalta magában. A vád- és védbeszédek után az esküdtek az első kérdésre nem-mel, a harmadikra igen-nel válaszoltak, mire a bíróság súlyos testi sértés miatt *hét havi börtönrre* ítélte.

A következő esküdtek voltak kisorsolva: *Müller Gyula*, dr. *Szende Tivadar*, *Marek Samu*, *Fischer Samu*, *Balla Frigyes*, *Braun N. Antal*, *Berger József*, *Barthel János*, *Koch Samu*, *Gábor András*, *Lilienberg Sándor*. Pótesküdték: *Leopold Adolf*, *Steinitzer Imre*.

Holnap rablógyilkosság és lopás miatt vádolt *Boros Lajos* ügye kerül tárgyalás alá.

§ **Kitáncoltatták a bálteremből.** A bűnügyek krónikájában nem igen fordult elő még olyan eset, amely most a szegedi büntető bíróságot foglalkoztatta. Egy *Cservik Ilona* nevű iparos leányt az iparosifjak bálján kitáncoltatták a bálteremből, mert nem tudott meghívott felmutatni a megsértett leány a két rendező ellen feljelentés tett. A bíróság előtt a vádlottak nem tagadták, hogy kitessekeltek a leányt, azonban azzal védekeztek, hogy „alapszabályszerűen” jártak el, mert a meghívó nélkül érkező vendégeket így szokták büntetni. A bíróság a két rendezőt becsületsértés miatt 40-40 korona pénzbírsággal sújtotta.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 20.

Jó időjárásunk van. A vén asszonyok nyára hosszúra nyult.

Áldásos eső áztatja a földet lanya légmérsékletben, mely a jelekből következtetve még eltart egy kis ideig.

Az üzletekben kevés az élénkség. Behozatalunk kielégítő, de a kereslet hiányzik.

Mintegy 2000 mm. buza és ugyanennyi tengeri került forgalomba változatlan áron.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

- Buza I-ső minőségű 7 20—30.
- Buza közép új 6.90—7.00.
- Tengeri új 4.80—4.85.
- Rozs új névleges jegyzés 5.40—5.50.
- Arpa új névleges jegyzés 5.00—5.10.
- Zab új névleges jegyzés 4.80—5.00.
- Irányzat változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

— Az Aradi Közlöny ávirati tudósítása. —

Budapest, november 20.

Előzetes. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv korlátozt, Nyugodt irányzat mellett 30,000 métermázsza került forgalomba, változatlanul tartott áron. Egyéb gabonanevek közül rozs kedvezőbb. Időjárás borult.

Zárhat 12 órakor:

Buza 1904. áprilisa	7.74—7.75
Rozs 1904. áprilisa	6.72—6.73
Zab 1904. áprilisa	5.50—5.51
Tengeri 1904. áprilisa	5.25—5.23
Ropce 1804. augusztusra	11.80—11.90

Zárhat 6 órakor:

Buza 1904. áprilisa	7.74—7.75
Rozs 1904. áprilisa	6.72—6.73
Zab 1904. áprilisa	5.50—5.51
Tengeri 1904. áprilisa	5.26—5.27
Ropce 1904. augusztusra	11.80—11.90

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 20. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül súlyban — fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban 110—2 fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül súlyban 117—8 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 116—7 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 116—7 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felül súlyban 116—7 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 115—6 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 114—5 fillérig.

Szállítás. November 17. napján volt készlet 31,491 darab, november 18. napján főlhajtatott 208 darab, november 18. napján elszállított 873 darab, november 19. napjára maradt készlet 30,826 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Csönves.

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: *Silber Márkus*, *Lemberg*. — *Petricus József*, *Laibach*. — *Rohn Albert*, *Pozsony*. — *Friebert A.*, *Siófok*. — *Weisz Ida*, *Gyulafehérvár*. — *Kracsun Traján*, *Temes-Miklós*.

IDEGENEK ARADON.

— November 19. —

Fehér Kereszt szálloda. *Konop Kálmán* birtokos *Konop*. — *Goldfinger Adolf* utazó *Budapest*. — *Paskus Miksa* utazó *Budapest*. — *Blatt Ottó* utazó *Budapest*. — *Deutsch Lipót* kereskedő *Temesvár*. — *Fisch Ignác* birtokos *Budapest*. — *Keppich Miksa* utazó *Bécs*. — *Schwarz Rezső* utazó *Bécs*. — *Pieger Bertalan* utazó *Bécs*. — *Eisler Ferenc* utazó *Bécs*. — *László Miksa* utazó *Bécs*. — *Mühlstein Mór* utazó *Pozsony*. — *Salamon Dezső* utazó *Budapest*. — *Heller Lipót* utazó *Bécs*. — *Heusmann József* utazó *Bécs*. — *Ujhelyi Armin* utazó *Budapest*. — *Klein Vilmos* utazó *Budapest*. — *Tágonyi Sándor* kereskedő *Budapest*. — *Márkus Milos* kereskedő *Drezda*. — *Pollák Armin* kereskedő *Budapest*.

Vas szálloda. *Hannák Sándor* jegyző *Beel*. — *Grosz Mór* utazó *Bécs*. — *Bartók Vilmos* utazó *Budapest*. — *Szabó Lajos* utazó *Budapest*. — *Maros János* utazó *Budapest*. — *Sikora Tódor* utazó *Bécs*. — *Pfeifer Mór* utazó *Bécs*. — *Nagy István* kereskedő *Budapest*. — *Komlósi Adolf* utazó *Bécs*. — *Rákos Mór* utazó *Budapest*. — *Neugrösel N.* kereskedő *Valemére*. — *Schwarz Gusztáv* utazó *Budapest*. — *Sommer Mór* utazó *Budapest*. — *Varricko József* *Bécs*. — *Klein Márton* utazó *Miskolc*. — *Horváth Albert* magánzó *Budapest*. — *Blau Béla* utazó *Budapest*.

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tr. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtti	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	5.32
Személysz. tr. d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	8.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsin délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnara délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. e.	8.13
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.35
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat este	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	5.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56
		Pankotáról szm. este	9.20

Motormenetek

Arad—Városháza és Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel	8.04	Mezőhegyes felől reg.	6.48
Battonya felé d. u.	12.01	Battonya felől d. e.	11.30
Mezőhegyes felé este	5.29	Battonya felől d. u.	4.01

Arad—Új-Szent-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg.	6.10	Kétegyháza felől d. e.	12.—
Kétegyháza felé d. u.	12.35	Kétegyháza felől este	6.06

Révész Nándor

könyv, papír és zenemű kereskedése.

Minorita új palota.

Telefon 265.

Telefon 265.

Papír Különlégességek tárháza.

Legujabb divat.

— Angol vászon levélpapírok —

Francia lámpaernyők a legizlesebb kivitelekben. **Ujdonság!** Gyertyára és villanyos lámpákra alkalmazható ernyők.

Ügyvédi irodák, bankok és magáncégek figgelmébe:

Írópapírok, levélpapírok, boricékok, tentatartók, írógéppapírok és mindenféle irodaszerek a legnagyobb választékban és jutányos áron.

Ujdonság a könyvpiacra.

Most jelent meg és havi részletfizetésre fenti cégnél szerethető be:

A festőművészet remekei.

Régi mesterek leghiresebb alkotásainak gyűjteménye színes másolatokban.

== Százhusz == műremek

6 darab tokban 240 kor.

Zeneművek.

Naptárak.

Előzékeny és udvarias

2240 kiszolgálás.

Olcsó árak!

Vidéki rendelések még az nap elintéztetnek.

Most jelent meg Magyar nemzetiségi politika

Írta: Bánfi Dezső báró.

Bolti ára 1 korona.

Dárdai Sándor

Közigazgatási

Örvénytar

3-ik legújabb (1903. évi) kiadása.

10 kötet ára 120 korona.

Kapható:

INGUSZ I. és FIA

könyvkiadóhivatalában Aradon,

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

Városi és megyei telefon szám: 517.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Chelnoky Viktor.

(Folytatás.)

Most észrevette a pásztortüzet. Ott égott a róna közepén s Szibilla tapogatózva közelített feléje. A juhászok ott aludtak a tűznél, mellettük feküdt hosszú, hegyesvégű botjuk, melylyel a nyáját szokták megvédelmezni a ragadozó vadaktól.

De azok az apró, villogó szemű, lompos farku állatok, melyek odalopózkodtak a tűzhöz, nem sakálók voltak? S a juhászok mégsem hajították utánuk a botot, a kutyák nyugodtan aludtak tovább, a juhok nem félték s a vad állatok ott pihentek le az ember szomszédságában.

Ezt látta Szibilla; de arról semmit sem tudott, ami mögötte a hegy magaslatán történt. Nem tudta, hogy oltárt állítanak, szentet gyujtanak, illatszert hintenek rá s hogy a császár kivette az egyik galambot a kalitból, hogy feláldozza. De Augustus kezét oly zsibadtak voltak, hogy nem tudta jól megfogni a madarat. Szárnyának egy csapásával szabaddá lett a madár s eltűnt fenn az éj sötétjében.

Az udvari emberek ennek láttára gyanakodva néztek az agg Szibillára. Azt hitték, ő okozta a szerencsétlenséget.

Hiszen nem tudták, hogy Szibilla még mindig ott áll a pásztortűz mellett s hogy valami halk hangot neszel, mely átrezeg, a halálosan csendes éjszakán. Soká, soká figyelt rá, míg észrevette, hogy nem a földről száll fel, hanem a felhőkből ömlik alá. De végre fölemelte a fejét, s világos, sugárzó alakokat látott fenn elősiklani a sötétből. Apró seregekben angyalok jöttek, kik bájosan énekeltek s keresgéelve kóvályogtak, röpdöstek a rónaság felett.

Szibilla még hallgatta az angyalok karát, mikor a császár új áldozathoz készült. Megmosta kezét, letisztította az oltárt s a második galamb után nyult. De bár megfeszítette minden erejét, hogy jól meg tudja fogni, a puha, tollas kis test kicsuszott kezéből s a galamb felszárnyalt az áthatolhatatlan éjbe.

A császár megrettent. Térdre borult az fires oltár előtt s imádkozott védő szelleméhez. Esdeklett hozzá, hogy legyen ereje elhárítani mindazt a szerencsétlenséget, melylyel ez az éjszaka fenyeget.

Szibilla ezt sem hallotta. Egész lelkével az angyalok dalára figyelt, mely mindig erősebb lett. Végre oly hangosra vált, hogy felébresztette a pásztortüzet. Könyökökre támaszkodtak s ezüstös fehér angyalok világító seregét látták

a sötétben elhúzódni, hosszú megmegrebbenő sorban, mint a vándormadarak. Az angyalok kezében lant és hegedű volt, vagy hárfá és citera s énekük oly vidám volt, mint a gyermeknevetés, oly gondtalan, mint a pacsirta csicseregése. Midőn a pásztorok meghallották az éneket, felkeitek, hogy felmenjenek otthonukba, a hegyi városba s elmondják a csodát.

Fáradtságosan hágtak fel a keskeny, kanyargós ösvényen s Szibilla követte őket. A hegytetőn egyszerre világosság ömlött el. Nagy, fényes csillag gyult ki fölötte s a város úgy ragyogott a fényben, mint a vert ezüst. A kóválygó angyalseregek örömdallal fordultak arra s a pásztorok sietni kezdtek, hogy szinte szaladtak. Mikor a városhoz értek, azt látták, hogy az angyalok a város kapujához közel egy alacsony tetőjű istálló felett gyülekeztek össze. Nyomorúságos épület volt, szalma a teteje, tar szikla a fala. A csillag éppen feléte állt s itt rajzoltak össze az angyalok is. Egy pár leült a szalmatetőre, néhány a ház mögött a meredek sziklaéltre ereszkedett le, mások keringő szárnyalással röpködtek a tető fölött. Fel, fel magasra, egész a végtelenségig fehér volt a levegő az angyalok szakadatlan seregének sugárzásától.

Abban a pillanatban, mikor a csillag kigyult a hegyi város felett, felébredt az egész természet.

S a férfiak, akik a Kapitólium tetején álltak, észrevették ezt. Erezték, hogy üde, lágy szellő fuvall át a város felett, illat szállt a levegőbe, afák lombja susogni kezdett, a Tibéris zugott, a csillagok sugároztak s a hold egyszerre ott termett az égen s megezüstözte az egész világot. A felhők közül gyors szárnyalással jött le két galamb s leszált a császár vállára.

Mikor ez a csoda megtörtént, a császár örömmel emelkedett fel; barátai pedig és a rab szolgák térdre roskadtak:

— Ave caesar! Génuszod felett! Te vagy az az istenség, akit a Kapitólium tetején kell imádnunk!

S a császár emberei olyan hangos örömjongásban törtek ki hogy Szibilla felébredt révedéséből. Elhagyta helyét a sziklaparkányon s odalépett a többiek közé. Mintha sötét felhő emelkedett volna fel a sziklatöbbről s odahömpolygött volna a hegy csucására. Rettenetes volt a jósnő vénségében. Lompos haja vékony csomókban lógott le fejről, minden csontja bütykösön állt ki a bőre alól, mely elbarnult és rancos volt, mint a cserfa haja.

De azért hatalmasan s tisztelet parancsolóan haladt a császár felé. Egyik kezével megfogta Augustus kezecskulóját, a másikkal a távol kelet felé mutatott:

— Láss! — parancsolta.

S a császár fölemelte a szemét és látott. A végtelenség kinyílt szeméi előtt s tekintete elhatolt Napkelet legtávolabb földjére. Szegényes istállót látott meredek sziklafal tövében s a nyílt ajtónál térdreborult pásztortüzet. Az istállóban fiatal anyát látott a jászol előtt térdelni, melyben egy kisdéd feküdt.

S Szibilla nagy, csontos kezeivel rámutatott erre a szegény kisdédre.

— Ave caesar! — szólt gunyakacjával. — Ez az az Isten, akit a Kapitólium tetején fogunk imádni.

Augustus visszadöbbsent, mintha örülttel állna szemben.

De Szibillát megszállta a hatalmas jósihlet. Zavaros szeméi égni kezdtek, kezét kitérte az ég felé, hangja elváltozott, csengővé, erőssé, mintha az egész világnak meg kellene hallani. S szavakat mondott, melyeket tán a csillagok közt olvasott:

— Imádjátok a Kapitóliumon a világ megújítóját. Krisztus vagy Antikrisztus, de nem halandó ember!

S elmondva e szavakat, áthaladt a borzadó emberek során, lassan lement a hegytetőről s eltűnt.

Augustus pedig mindjárt másnap szigorúan megtiltotta népének, hogy templomot emeljenek neki a Kapitólium tetején.

E helyett szentek-szentjét építtetett oda az ujszületett isteni kisdéd tiszteletére s elnevezte az ég oltárának — ara coelinek.

(Folytatás következik.)

NAPIREND.

November 21. Szombat. Rón. kath. naptár: Boldogasszony bemutatása. — Protestáns naptár: Boldogasszony bemutatása. — Izraelita naptár: Sabbat, Toldoth. — Görög-keleti naptár (november 8.): Mihály főangyal. — A nap két óra 59 perckor, nyugszik 4 óra — perckor.

Közlöny-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Breklye-muzeum helyisége mellett ülőterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Sok helyütt csapadék, később hűvösebb.

November 21. Az aradi tornaegyesület háziversenye (Lyceumi tornacsarnok). — A lippei jótékony nőegylet hangversenyyel egybekötött táncestélye (József főherceg szálloda). — A névtelen asztaltársaság társasvacsorája este 8 órakor (Magyar Király vendéglő.)

Nemzeti színház.

Bérlet 52. sz.

Páros.

Szombaton, 1903. évi november hó 21-én:

A pesti nők.

Operette 3 felvonásban. R színt francia eszme után írták: Tann Bergler O. és Norini E. Zenéjét szerzette: Lehár Ferenc. Magyar színpad átdolgozták: Feld A. és Mérei A.

SZEMÉLYEK:

Rozsnyay	Bejczy Gy.	Mimi, leánya	Szilassy J.
Prokopné	Pajor Agnes.	Erzsi	Fóti Frida.
Klára, leánya	Rózsa Lili.	Gyuri	J.hai József.
Pedál	Polgár S.	Dr. Czinege	Mariházi M.
Strubinszky	Füredi J.	Csiga, irnok	Győre Alajos.

Kazdote este 7 és fél órakor.

NYILTÉR.*

Távollétem folytán csak ma jutott tudomásomra, hogy Gerő A. fiumei lakos egy helybeli lapban ellenem 20 korona 20 fillér követeléssel lépett fel.

Az igazságnak megfelelőleg kijelentem, miszerint a tényállás az, hogy nevezett ur engem akaratom ellenére rövid ott tartózkodásom idejére vendégének meghívott, mit tanukkal igazolhatok. Kértem tehát, hogy egy vendégszerető uri ember ilyesmit tesz-e? Ez az igazi vendégszeretet! Mindezek dacára a szóban forgó összeget illetékes helyére juttatom és nevezett egyén ellen pedig a szükséges lépéseket folyamatba teszem.

Arad, 1903. évi november 21.

Halmos Miklós.

2437

KATONAZENE.

Ma szombaton

nov. hó 21-én, este 8 órakor
a Központi-szálloda nagytermében

terített asztalok mellett, a cs. és kir. 33. gyalogezred teljes zenekara által, a karmester ur személyes vezetése alatt, válogatott műsorról

katonahangverseny

rendeztetik,

melyre a nagyérdemű közönség tisztelettel meghívatik.

Kitűnő ételek, tisztán kezelt italok és valódi

Dréher-féle

Korona-söröl

legjobban gondoskodik

Weisz Ignác.

Belépti-díj 40 fillér.

KATONAZENE.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

M. kir. államvasutak.

151212—903. A. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1904. évben, esetleg 3 éven át szükséges ön szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb 1903. évi december hó 5-én déli 12 óráig betérjeshetnek, a bánatpénz pedig 1903. évi december hó 4-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyancsak az általános és különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI., Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1903. évi október hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

29068—1903. I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Piski állomáson létesítendő csatornázással kapcsolatos munkákra.

A tervek, a költségösszesítés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltétlfüzetek Aradon, a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1903. évi december hó 1-én déli 12 óráig kell benyújtani a fentebb megnevezett osztályánál.

Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteit ívenként 80 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a piskii állomáson létesítendő csatornázás munkáira.”

Ajánlat csakis az összes munkákra nyújthatók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1903. évi november hó 30-án déli 12 óráig az összes munkákra pályázóknak 800, azaz Háromszáz korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak a beérkezett ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevételnyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 2 hétben állapítatik meg, a bánatpénzek visszazadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1903. évi november hó 3-án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házaságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 2411

ALAPITTATOTT 1890.

Magy. kir. államv. üzletv. Szegeden.

31886—903. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Herkules-fürdő állomáson megüresedő büffet bérletére ezenfelül nyilvános pályázat hirdettetik.

A bérlet fenti vendéglőre nézve 1904. évi április hó 15-vel veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át vagyis 1909. évi április 14-ig.

Berlőnek a következő helyiségek bocsáttatnak rendelkezésére: I. és II. oszt. váró- és étterem 46,77 m², 1 kis szoba 12,76 m², 1 konyha 11,70 m², 1 kamra, 1 jégverem (90 m³), 1 pincze, 1 padlás, 1 gazdasági udvar.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a m. kir. államvasutak főtnt kiirt Herkulesfürdő állomása pályaudvarán levő büffet üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönböztetett okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi november hó 28-án déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános osztályára főtntkénél (üzletvezetőségipalota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújthatók.

Bánatpénz fejében a bérletre 100, azaz Egyszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1903. évi november hó 27-én déli 12 óráig vagy személyesen letendő, vagy kir. posta útján beküldendő.

A közös célre szolgáló I—II. oszt. váró- és étterem fűtése és világításának felét a vasut viseli.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetettik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétéről nyert elismervény nem csatolandó.

A büffet bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1903. évi november hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

17232—1903.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 8882/223—1897. sz. a. alkotott és kormányhatóságilag jóváhagyott a „cselédmenedékház létesítéséről és nő cselédek jutalmazásáról” szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében minden év, tehát a folyó 1903. év végével is cselédjutalom címén 400 koronát tevő 3 díj, és pedig I. 200 korona, II. 100 korona, III. 100 korona lesz az arra érdemes cselédek részére kiadandó.

Ezen jutalomdíjak elnyerése iránt pályázhatnak 18. életévet betöltött jó és hűséges magaviseletű, havi vagy évi bér mellett szolgáló helybeli vagy idegen illetőségű nő cselédek, kik kizárólag vagy főleg a háznál vagy a család egyes tagjainak szolgálatában Arad szabad kir. város törvényhatósági területén egy helyben és egy folytában legkevesebb 3 éven át gazdájok megelégedésére szolgáltak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek és a cseléd beiratási díjakat pontosan megfizették.

Azon cselédekre nézve, kik a beiratási díj fizetését elrendelő szabályrendelet életbe lépté előtti vagyis 1882. év előtt léptek szolgálatba, azóta változatlanul mindig egy helyben szolgáltak, a beiratási díj feltétele alól kivételnek.

A jutalomdíjban már részesült cselédnek újabb pályázata esetén a korábbi jutalmazását megelőző szolgálati ideje be nem számítható.

A szolgálati idő tartamába beszámítandó az az idő is, melyet a cseléd oly szolgálatban töltött el, a mely szolgálat a cseléd tartó elhalálása miatt szűnt meg.

A díjak kiosztásának alapjául a szolgálati idő nagysága vétetik: elsőbbségben azok részesülnek tehát, kik: a) egy helyben leghuzamosabb ideig szolgáltak; b) egyenlő minőség esetén összes szolgálati idejüket véve Aradon legrégebben szolgáltak.

Jutalomdíj elnyerése végett december 1-én napjától 15-ik napjáig tartozik a cseléd gazdája vagy a gazdasszonya által kiállított bizonyítvány, cselédkönyve és születési anyakönyvi kivonata bemutatása mellett a kapitányi hivatalnál személyesen jelentkezni, ahol jelentkező ebbeli kérelme jegyzőkönyvbe vétetni fog. A személyesen jelentkezett cseléd a kívánt okmányok mellékleteivel kérelmét írásban is benyújthatja. — Később és idő előtt beérkezett kérvények visszautasítottatni fognak. Ha valamely évben a jutalmak egészben vagy részben pályázó hiányában, vagy egyéb okok miatt ki nem adhatók, a felmaradt jutalomdíjak a következő évben kerülnek kiosztás alá.

Arad, 1903. évi november hó 15.

Sarlót,
főkapitány.

25725—1903.

Hirdetmény.

A folyó évi október hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által szerkesztett összeírásai j. y. z. k. 16 darab ívvel az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. § a és az erre vonatkozó utasítás 17. § a értelmében 1903. évi november hó 17-től számítandó 8 napra a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal teszszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Szibig Károlyné, Berán Antal, Molnár Albert, Porczaj Lajos, Schönberger Mihály, Gruber Joachimné, Verner Dániel, Krausz Gusztáv, Klein Zsigmond, Congrádi Julia, Ács Károly, Kunditz József, Mericskai Sándor, Wallner Antal és Ritter János, a kik italméresi engedélyt kaptak, nem csak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forralmi adatokra nézve az érdekelteken kívül a kereskedelmi testület és ipartestület is nyújthat be a város fogyasztási adófelügyelőségél észrevételeket.

Arad, 1903. évi november hó 14.

A városi tanács

Magy. kir. államv. budapest-jobbparti
üzletvezetősége.

39044—1903. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége a vonalai részére 1904. évben szükséges pályafenntartási fák szállítására nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1904. évi megközelítő szükséglet, mely a megrendelés alkalával korlátlanul felemelhető vagy leszállítható, alább van felsorolva. a végleges megrendelés, mely alkalommal az 1904. évben szállítandó fák pontos mennyisége és mérete szállítóval közöltetni fognak, folyó évi december hó végéig fog megtörténni.

115 km. jegenye fenyő deszka.
46 köbm. lucz fenyő deszka.
10 köbméter vágott lucz fenyőfa.
116 köbm. jegenye fenyő palló.
15 köbméter lucz fenyő palló.
55 köbméter tölgyfalpalló.
141 köbméter faragott puhafa.
105 köbméter faragott tölgyfa.
40 köbméter puha szálfá.
19.000 darab különféle lécz.
212.000 darab fedőszindely.

4.200 darab kemény kerítési oszlop, továbbá tölgyfa deszka, szélmentszetlen jegenye deszka, puha és kemény kerítési rud, puha széldeszka.

A fák szállítása 1904. évi február hóban kezdődő meg s 1904. évi április hó végéig fejezendő be.

A fák két csoportra osztott részletes méretjegyzékeit, melyek egyszersmind ajánlati űrlapokat képeznek, a pályázati feltételekkel együtt a budapest-jobbparti üzletvezetőség (Budapest, Külső-Kerepesi-ut nyugdíj házcsoport 2. sz.) anyagbeszerzési osztálya szolgáltatja ki díjtalanul, esetleg külföldi meg posta útján.

A pályázati feltételek értelmében kiállítandó ajánlatok ívenként egy korona magyar bélyeggel ellátva 1903. évi december hó 2-án déli 12 óráig nyújthatók be, a bánatpénz 1903. évi december hó 1-én déli 12 óráig teendő le.

Elkészve beadott, vagy táviratilag tett ajánlatok, valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1903. évi október hó.

Az üzletvezetőség

(Utánnomás nem díjazatik.)

APRÓ HIRDETESEK.

Két szobás udvari lakás

november 1-től kiadó. Csiky György-utca 13. szám. 2269

Gyógyszerész gyakornok.

Egy hat osztályt végzett intelligens fiatal ember gyógyszerész gyakornoknak ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2416

Weitzer János toll.

Doboza
tar. 40 Ft.

Nikkelezett aczélból. 2233
Kapható: Ingusz I. és Fiánál.
Telefon 517.

Egy 4 esetleg 5 szobás

lakás november hó 1-ére olcsón kiadó, Halász-utca 27. 1968

Üzleti állványok,

füvegszekrények, gáz-ivlámpák eladók Pick Ernő üzletében, Andrássy-tér. 2441

Nagymennyiségű

IÉCZ

eladó

az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

Magy. kir. államvasutak igazgatóság.

1108—1903. R. szám.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó varrógép, gyufa, műzsir, pezsgőbor, ásványvíz, üres kosár, kézműáru, konkolyozógép, stb. nyilvános árverezése Arad állomásunkon lévő kiadási raktárban 1903. évi november hó 23-án délelőtt 9 órakortartatik meg, mely árverezésre a t. cz. közönség ezennel meghívatik.

Az állomásfőnök h.:

Bakos.

Úraságoktól levetett

téli kabátokat és utazó bundákat, férfi ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kívánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 2365

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Szakavatott

teljesen megbízható

gépész,

ki kovácsmunkákat is végez,

azonnali belépésre

kerestetik

Seidner Bernátnál,

Berzován.

Magyar királyi állami méneparancsnokság Mezőhegyesen.

1092. ikt. sgdt. szám.

Lóárverési-hirdetmény.

A mezőhegyesi magyar királyi állami ménesből az alább felsorolt lóanyag fog folyó évi december hó 10-én nyilvános árverés útján a helyszínen eladatni, és pedig:

- 3 darab idősebb anyakancza,
- 2 " négy éves kancza,
- 3 " idősebb herélt és
- 22 " három éves herélt.

Az árverés reggel 9 órakor veszi kezdetét.

Az árverési feltételek a helyszínen fognak a közönségnek tudomására hozatni.

Mezőhegyes, 1903. évi november hó.

2438

Magyar királyi állami méneparancsnokság.

Magyar királyi államvasutak.

144742/908. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1904. évben szükséges mintegy

453.000 drb. horgonyzott talpfa jelzőszeg és

3640 mmázsa sósav szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 28-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda küldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag értékének 5%-a legkésőbb 1903. évi november hó 27-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállításra mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási és az illető anyagokra vonatkozó különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb pályázati feltételek, melyek a részletes módozatokat tartalmazzák, az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségénél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthetők.

Ezen részletes módozatok leírása az ajánlatot tenni szándékozóknak fentnevezett magyar kir. államvasuti hivatal által ingyen adatik ki, vagy kívánságár postán megküldetik.

Budapest, 1903. évi október hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Telefon 242. sz.

Kalmár * * * * József

villanyműszerész

Kerékpár és varrógép raktára

2072

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

Raktáron tartok családi

Singer varrógépeket, karikahajós (Ringschiff) gépeket bázi vagy ipari használatra 5 évi írásbeli jótállással, kedvező havi részletfizetés mellett.

Varrógép javítások jótállás mellett eszközöltetnek.

Arad legnagyobb

óra és ékszerraktára.

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstneműek készpénzért a legmagasabb árban megvétetnek vagy más új tárgyakra átcsereztetnek. 1897

— Kéretik kísérletet tenni. —

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemes ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerárán Aradon. 2281

Alkalmi vétel!

4 frt 34

egy finom üvegkészlet, mely 41 darabból áll és pedig: 12 vizes

pohár, 12 boros pohár, 6 likőr pohár, 1 vizes üveg, 1 boros üveg, 1 likőr üveg, 6 kompót tányér, 1 kompót tál, 1 csemege állvány, összesen 41 drb.

Fehér porcellán tányér 10 kr. 3 frt 50. Mosdó készlet színes

Évőeszközök: 1 kés, 1 villa, 1

5 frt 95

egy 6 személynek való ételkészlet, legfinomabb karlsbadi porcellánból,

festett és aranyozott diszítéssel, mely 26 darabból áll és pedig: 6 leves-tányér, 6 lapos tányér, 6 csemege tányér, 1 leves-tál fedéllel, 1 pecsenye tál, 1 főzelékes tál, 1 saláta-tál, 1 tézsa-tál, 1 cauce-tál, 1 sauce-alja, 1 sőtartó összesen 26 darab.

darabja. Hazai gyártmányu fehér mély tányér 7 kr. darabja. Likőr készlet 6 személyre 90 kr. Függlámpa 4 frt 80 kr. Színes csemege készlet, mely áll: 6 tányér, 1 tálból, 1 frt 40 kr. Ugyanez üvegből 90 kr. kanál, összesen 50 kr. Különlegességek 12 szép kristály vizes pohár 70 kr. Meg nem felelő tárgyak visszavétetnek és a pénz visszaküldetik. — Valódi Auer izzótestek 30 kr. darabja.

3 frt 45

egy legfinomabb valódi karlsbadi virágos és aranyozott kávé vagy tea készlet, mely 15 darab

ból áll és pedig: 1 kávé vagy tea kanna, 1 tejes kanna, 1 csukor tartó fedéllel, 6 csésze, 6 tányér, összesen 15 darab.

SZABU ALBERT

ő csász. kir. Fensége József főherceg udvari szállítója, üveg, porcellán, lámpa és konyhabelek rendezési cikkek nagy raktárában

ARAD, Atzél Péter-utca I. sz.

Telefon 239.

2224